

FACULTAT
D'EDUCACIÓ, TRADUCCIÓ,
ESPORTS I PSICOLOGIA

UVIC | UVIC-UCC

L'EDUCACIÓ SEXUAL COM A EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL

ANÀLISI DE LA SEXUALITAT QUE VIUEN AVUI EN DIA ELS I LES
JOVES DE LA GENERACIÓ Z

Ariadna Puigdomènech Ribell

4t, Treball de Final de Grau

Tutora: Helena Altet Martinez

Grau en Educació Social

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Maig de 2022

RESUM

La sexualitat és una dimensió de la persona present al llarg de la seva vida que encara es viu amb molt tabú. Hi ha molts aspectes que influencien l'imaginari social sobre la idea de sexualitat, el qual determina quines dinàmiques, gustos, interessos, desitjos, són correctes i quins no. Parlem d'una sexualitat normativa i homogènia que condiona a moltes persones a viure la sexualitat d'una determinada manera i totes aquelles que surten fora de la norma en queden excloses i mal vistes.

Avui en dia, tot i que encara és un tema tabú, ple d'estigmes per a la nostra societat, comença a sorgir un moviment que lluita per a poder generar espais, en els quals es pugui parlar de sexualitat sense por i treballar cap a una sexualitat de l'autoconeixement, lliure i plaent.

En aquest treball, es realitza una anàlisi de l'imaginari social al qual s'emmarca i es viu la sexualitat i quina influència té l'educació sexual sobre aquesta. Concretament com afecte les persones de la generació Z.

ABSTRACT

Sexuality is a dimension of people that is very present in our lives, but at the same time it is lived with a lot of taboos. There are many aspects that influence the social imagination of the idea of sexuality, which determines which dynamics, feelings, interests, desires, are right and which are not. We tend to talk about a normative and homogeneous sexuality that leads to many people to live sexuality in a certain way and all those that are out of the norm are excluded and frowned upon.

Today, although it is still a taboo subject full of stigmas for our society, a movement is beginning to emerge that struggles to be able to generate spaces in which we can talk about sexuality without fear and work towards a sexuality of self-knowledge which is free and pleasurable.

In this project, the analysis is focus on the social imaginary in which sexuality is framed and lived and what influence sex education has on it. Specifically how it affects people in generation Z.

Agraïments:

M'agradaria dedicar aquest espai a agrair a les persones que m'han ajudat en el procés d'aquest treball i que han format part d'ell.

Primer de tot vull agrair, a totes les persones del meu entorn, que arran de moltes converses casolanes i espontànies, m'han anat donant moltes idees i visions, que m'han ajudat a completar el treball i a obrir nous camins als quals poder investigar o aprofundir-hi més.

Seguidament, vull agrair enormement a les persones les quals he fet les entrevistes, sobretot a les Mandràgores. S'han mostrat molt obertes a ajudar-me en qualsevol moment i l'accés per comunicar-me amb elles ha estat molt fàcil i proper. També gràcies per apropar-me tota la seva visió de la sexualitat, ja que la comparteixo en bona mesura i han estat un gran referent a l'hora de fer el treball.

També agrair a totes les persones que han dedicat una estona de la seva vida a contestar-me l'enquesta, ja que han estat de gran ajuda per a la recerca.

Per acabar, també agrair a l'Helena Altet, la meva tutora del Treball de Final de Grau per donar-me suport en tot el camí de la realització del TFG.

CONTINGUT

1. Introducció	1
2. Justificació	2
3. Pregunta de recerca i objectius.....	3
4. Marc teòric	4
4.1. Glossari terminològic	4
4.2. La sexualitat:	7
4.2.1. Que és la sexualitat.....	7
4.2.2. Història centrada en la sexualitat de les dones.....	8
4.2.2.1 Lleis vigents avui en dia.....	11
4.2.3. Construcció social de la sexualitat.....	12
4.3. Educació sexual:.....	17
4.4. Acompanyament en la sexualitat	22
4.4. Autoconeixement sexual:	23
4.4.1. Genitals.....	24
5. Marc pràctic	27
5.1. Metodologia de recerca.....	27
5.2. Tècniques de recollida de dades.....	27
5.2.1. Enquestes	29
5.2.2. Entrevistes	29
5.3. Anàlisi de les dades recollides	30
5.3.1. Enquestes	31
5.3.2. Entrevistes	39
5.4. Categorització	43
5.5. Discussió dels resultats	48
5.6. Aspectes ètics de la recerca	52
6. Conclusions.....	54
7. Per saber-ne més.....	59
8. Referències bibliogràfiques.....	61

1. Introducció

El meu treball de fi de grau, tracta sobre com l'educació sexual que han rebut la generació Z (1995-2000) ha afectat la seva sexualitat d'avui en dia. Em va semblar molt interessant parlar sobre sexualitat, ja que és un tema molt tabú i en el qual jo m'hi he sentit molt desemparada i desinformada sempre.

La sexualitat és una dimensió de la persona que ens acompanya al llarg de la vida i que des de petites vivim amb molt tabú i desconeixement. Per tant, amb la recerca intento donar resposta, de com ens a afectat l'educació sexual i tot l'imaginari social que envolta la sexualitat en la societat en la qual vivim.

Aquest treball està diferenciat en tres grans parts. D'entrada, podem trobar els objectius i la hipòtesi de recerca que he plantejat per a realitzar la investigació i que em proposo poder-la respondre al final de la recerca. A continuació, trobem el marc teòric que és necessari per entendre la temàtica de recerca. Primer de tot, es contextualitza la sexualitat i com hem arribat a viure la sexualitat avui en dia amb totes les seves característiques. Des d'una mirada crítica i amb perspectiva de gènere a l'hora de cercar i redactar els continguts, fent també èmfasi a les dones i a la seva vivència amb la sexualitat. Seguidament, en el mateix apartat, es concreta la manera en la qual hem estat educades sexualment, donant una visió en com hauria de ser l'acompanyament en el desenvolupament sexual de les persones.

La tercera part, fa referència al marc pràctic. En aquest punt, descobrim la recollida de dades que he dut a terme en la recerca, es defineix la metodologia d'investigació i les eines utilitzades per a obtenir la informació necessària. Per aproximar-me a la realitat i per entendre com les persones de la generació Z viuen la sexualitat, he realitzat diverses enquestes en línia i dues entrevistes a diferents professionals que es dediquen a l'educació sexual actual. A partir d'aquí he pogut obtenir més informació per a resoldre la pregunta de recerca, així formulant unes conclusions finals les quals m'han ajudat a respondre els objectius que em vaig plantejar a l'inici de la investigació.

2. Justificació

El tema de recerca escollit pel TFG, és analitzar com ha afectat l'educació sexual rebuda i la sexualitat d'avui a dia d'avui de la generació Z. Fent èmfasi en l'imaginari social i cultural en el qual vivim i que implementa un model de sexualitat correcte i normatiu a seguir. Així doncs, aquest treball pretén investigar i comprendre com les persones joves viuen la sexualitat, com això els pot afectar al llarg de la seva vida i quines carències s'han anat trobant al llarg dels anys.

He escollit aquest tema, ja que és de gran interès per a mi, perquè sempre m'he trobat molt desemparada en l'àmbit de la sexualitat, molt poc informada i tot sovint l'he viscut com un tabú. D'aquí va sorgir la curiositat de saber més sobre sexualitat, la meua pròpia sexualitat i fer d'un àmbit totalment desconegut, quelcom conegut i a on em podia moure amb comoditat. A partir d'aquí i parlant amb el meu entorn proper, vaig poder observar com moltes de nosaltres ens trobàvem en situacions semblants de desconeixement cap al món de la sexualitat i amb moltes pors i inquietuds al respecte. Vaig començar a fer una petita cerca de què era la sexualitat i amb el temps, també he anat veient que hi ha moltes necessitats no cobertes com a societat, en relació a aquest tema sovint tabú i els buits d'autoconeixement propi que tenim.

Penso que és un tema de gran rellevància social, ja que vivim en una societat hípersexualitzada i és un aspecte de la persona que passa desapercbut i caldria donar-li la importància justa, ja que ens pot afectar en molts altres àmbits de la nostra vida. És un tema en el qual no hem estat educats, durant generacions i les alternatives que trobem per aprendre'n, sovint s'allunyen molt de la responsabilitat, l'autoconeixement i l'autoestima personal i sexual. Per tant, trobo que és una necessitat real, detectar quins buits educatius hi ha en relació amb la sexualitat, a través de la recerca i conèixer com avui en dia s'enfronta el tabú de la sexualitat i si hi ha hagut un canvi de paradigma.

Com a futura educadora social, aquesta recerca em farà prendre consciència de la importància que té la sexualitat en les persones, com això afecta les seves vides i ser conscients que és una dimensió cabdal de la persona que hem de tindre en compte a l'hora d'establir vincles educatius.

3. Pregunta de recerca i objectius

L'objectiu d'aquesta investigació és comprendre i veure com es viu la sexualitat avui en dia, com hem arribat fins aquí i quin impacte ha tingut aquesta educació sexual a les persones de la generació Z. Es farà a partir d'una investigació teòrica al voltant de la sexualitat i les creences hi formen part, a més a més de posar-me en contacte amb persones que entrin dins el grup d'investigació (persones de la generació Z) per a poder obtenir la informació necessària i també obtenir informació de diferents entrevistes amb professionals.

Així doncs, la pregunta d'investigació plantejada és:

- Quin impacte ha tingut per a les persones de la generació Z l'educació sexual rebuda i de quina manera aquesta ha influenciat als rols i creences que tenim avui en dia.

A partir de la pregunta d'investigació, s'estableixen uns objectius els quals m'ajuden a seguir la investigació i a intentar trobar respostes a la pregunta plantejada.

Objectius de la recerca:

- Conèixer com es viu la sexualitat avui en dia fent èmfasi en els rols i creences sexuals interioritzades dins nostre.
- Analitzar quina educació sexual ha rebut la generació Z.
- Evidenciar com ha afectat l'educació sexual rebuda i quines creences hi ha al respecte.
- Conèixer si avui en dia hi ha un canvi en la idea de sexualitat i si hi ha nous moviments que lluiten per trencar amb el tabú.
- Fer una proposta d'educació sexual.

4. Marc teòric

4.1. Glossari terminològic

Al llarg del treball es van descriure i relacionant molts d'aquests conceptes, però, tot i això, creia adequat fer un apartat principal de glossari terminològic per a deixar constància de molts dels conceptes claus i rellevants de la recerca.

- **Atracció sexual:** Desig eròtic que sent una persona per una altra (Termcat, 2022).
- **Binarisme de gènere:** Sistema de pensament institucionalitzat que restringeix la divisió del sexe i el gènere a les categories de masculí i femení, les quals es perceben com a independents, oposades i immutables (Termcat, 2022).
- **Cis:** Persona que s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques (Termcat, 2022).
- **Cisnormativitat:** Tendència a considerar tothom, per defecte, cissexual i a privilegiar socialment la cissexualitat com a model d'identitat de gènere (Termcat, 2022).
- **Coitcentrisme / Falocentrisme:** Creença o suposició, basada en una estructura social patriarcal, que atorga major importància al penis (falo) en l'àmbit de la sexualitat per sobre de tota la resta (Ajuntament de Barcelona, 2022).
- **Estereotips de gènere:** Conjunt d'idees preconcebudes, simplificades, generalitzades i distorsionades sobre les característiques, atributs i comportaments que es consideren socialment propis, esperats i adients per als homes i per les dones en una societat determinada. (Ajuntament de Barcelona, 2022).
- **Expressió de gènere:** Forma i manera d'expressar-se, gustos i comportament que s'espera d'un determinat gènere, que ve imposat. Hi ha l'expressió de gènere masculí, l'expressió de gènere femení i per a les persones andrògines l'expressió de gènere és una barreja, que pot ser variable, de les dues (Ajuntament de Barcelona, 2022)

- **Gènere:** Construcció social que es basa a definir els diferents comportaments, rols, funcions socials (Mandrages, 2021).
- **Heterocentrisme o Heterosexualitat normativa:** Creença o suposició, basada en una estructura social patriarcal, que pressuposa que totes les persones són per naturalesa heterosexuales i que aquestes estan per sobre de la resta d'opcions sexuals (Ajuntament de BCN, 2022).
- **Heteronormatiu:** Aspecte físic que respon a l'ideal de bellesa imposat pel sistema patriarcal (Vilaweb, 2022).
- **Masclisme:** Conjunt d'actituds, comportaments, pràctiques socials i creences destinades a justificar i promoure el manteniment d'actituds discriminatòries cap a les dones (Ajuntament Barcelona, 2022).
- **Orientació sexual:** Tendència d'una persona a sentir atracció sexual per altres persones o no segons el sexe o el gènere a què pertanyen (Termcat, 2022).
- **Patriarcat:** designa una formació social on els homes ostenten el poder, és a dir, és el sistema de dominació dels homes sobre les dones*. Ideològicament, el patriarcat naturalitza la valoració desigual i atorga superioritat i autoritat moral als homes sobre les dones. La seva supervivència es basa en la repetició d'uns patrons que a través de les lleis, tradicions, costums, educació, etc., reforcen els rols de dominació i submissió dels homes i les dones respectivament (Ajuntament de BCN, 2022).
- **Perspectiva de gènere:** enfocament que intenta aconseguir la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes en la societat a partir de prendre en consideració de manera sistemàtica les diferències entre homes i dones en qualsevol activitat o àmbit i qüestionar els rols socialment atribuïts a cada sexe (Ajuntament de BCN, 2022).
- **Rols de gènere:** Conjunt de comportaments adequats que s'esperen d'una persona pel fet de ser dones o homes. Descriuen que fa cada un, els llocs que ocupen i quina és la seva participació (Expansion, 2022).

- **Sexe:** Categoria que ve definida per les característiques biològiques que presentem al néixer (Mandràgores, 2021).
- **Sistema sexe-gènere:** sistema d'organització social que identifica el sexe biològic amb atribucions socials i culturals, determinant les possibilitats de desenvolupament de dones i homes. És un sistema d'organització de les identitats i també de jerarquització del poder, donat que atribueix un valor inferior a allò que defineix com pròpiament femení (Ajuntament de Barcelona, 2022).
- **Trans:** Persona que no s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques, sigui perquè se sent del gènere contrari o bé perquè la seva identitat no s'ajusta a les categories de gènere tradicionalment establertes (Termcat, 2022).
- **Zones erògenes:** Són aquelles parts del cos que per la seva sensibilitat provoquen plaer al ser estimulades, ja que acumulen moltes terminacions nervioses. Aquest plaer no es limita als òrgans sexuals sinó que les zones erògenes es poden trobar per tot el cos (Sanitas, 2022).

4.2. La sexualitat:

4.2.1. Que és la sexualitat

La sexualitat és una dimensió de la persona que engloba aspectes com la identitat, orientació afectiva-sexual, el sexe, el plaer, el gènere, les relacions interpersonals, les creences, les pràctiques, els desitjos, etc. És una condició humana que ens acompanya al llarg de la nostra vida i igual que nosaltres, canvia i evoluciona constantment segons el nostre moment vital i les experiències viscudes (Mandràgores, 2021). Podem dir que és un concepte subjectiu de la persona molt complex, ja que implica molts elements degut a la importància que té a les nostres vides i en la nostra societat. És una peça fonamental per la construcció de la mateixa identitat i també per a la societat, perquè té influència en molts altres àmbits de les nostres vides (García i Pineda, 2020).

S'ha de tenir en compte que la sexualitat no és un fenomen aïllat sinó que hi ha tot un recorregut històric darrere i està influenciada per l'imaginari social que fa referència a un context social, cultural i econòmic. Aquesta construcció social de la sexualitat s'emmarca sota un sistema capitalista, patriarcal i racista. Per tant, com ens relacionem amb la sexualitat és diferent i desigual en funció de la nostra posició social, ja que si tenim una mirada interseccional de la persona, hi ha tot un seguit de factors, que si surten fora del marc normatiu, poden ser aspectes discriminatoris i de rebuig o pel contrari, si es troben dins dels estàndards socials acceptats, poden actuar com a privilegis. L'aprenentatge que fem de la sexualitat aporta tot un seguit de valors, prejudicis, normes, estereotips i mites socialment establerts que integrem a les nostres experiències personals des que som petites i això influencia molt en com vivim la sexualitat (Mandràgores, 2021).

La sexualitat és única en cada persona i respon els mateixos desitjos i necessitats, poden-los viure de manera lliure, essent conscients de la gran influència i judici que hi ha com a societat. Per això, és de gran importància l'autoconeixement d'una mateixa per saber com volem viure-la. Alhora, voler compartir la sexualitat amb altres persones, entenem que s'ha de basar en una relació entre iguals i de lliure expressió, la qual el respecte cap a l'altre o vers una mateixa i el consens dins les relacions sexuals i/o afectives, ha de ser cabdal per viure una sexualitat i relacions sanes.

4.2.2. Història centrada en la sexualitat de les dones

Per realitzar aquest apartat m'he basat en les idees de Gutiérrez i Arcarons (2021), autores del llibre *Sexualitat en Joc*.

Al llarg dels anys, la sexualitat ha estat i és un dels pilars fonamentals en els quals s'han estructurat les societats i cultures. En les societats patriarcals ha estat un element molt clar de discriminació i desigualtat cap aquelles persones que no entraven dins la normativitat establerta.

A l'estat espanyol, durant la dictadura de Primo de Rivera del 1923-1930 i seguint les bases del discurs científic que hi havia aquell moment, es van establir uns models definits com a “normals” i que parlaven d'una sexualitat heterosexual, dirigida principalment a la funció reproductora. Van buscar arguments científics i explicacions biològiques per tal de poder definir com una patologia, tot allò que se sortia d'aquell model desitjat i imposat.

El doctor Gregorio Marañón, era l'autoritat més influent pel que feia el discurs públic vers la sexualitat al llarg del segle XX i considerava que la funció principal de les dones era la maternitat. Per aquest motiu va establir dues patologies al respecte. La primera d'elles feia referència a les dones menopàusiques i basava la causa, en un desequilibri mental quan aquestes patien durant la menopausa. La segona patologia, segons Marañón, eren les dones invertides, considerava que eren aquelles dones que a conseqüència de la menopausa els augmentava la seva capacitat d'actuació social, fora de la llar (Gutiérrez i Arcarons, 2021).

El segle XX, l'homosexualitat no estava definida com a delicte per llei, però sí que socialment i moralment no estava acceptada i per a molts científics era una malaltia. Durant la dictadura de Primo de Rivera sí que es va establir una llei penal, a on les persones que eren jutjades per aquest motiu, s'exposaven a una multa i un període d'inhabilitació que no els permetia formar part de càrrecs públics entre sis i deu anys. Durant la dictadura hi havia uns rols de gènere molt marcats que dictaven com havia d'actuar i sentir un home i una dona. Aquelles dones que tenien una expressió i actitud més masculina (dins els estereotips de gènere actuals) se'ls reprimien de poder realitzar algunes de les activitats quotidianes, com practicar certs esports.

El 1931 quan es va proclamar la segona república va suposar un gran canvi per a la vida de les dones, ja que un cop aprovada la nova constitució, les dones van poder exercir el dret a vot, es va regular l'accés a càrrecs públics, es va reconèixer el matrimoni civil, reconeixement de tenir infants fora del matrimoni i es va legalitzar el divorci. També es van permetre les escoles mixtes i la coeducació. Es van abolir les assignatures domèstiques de tasques quotidianes i la religió. Es va reduir l'analfabetisme femení a partir de crear escoles nocturnes, perquè les dones treballadores, poguessin tenir accés a l'educació. Va deixar de ser penal l'avortament i això va donar peu a què les dones fossin lliures per decidir si volien ser mares o no. Les dones van començar a ser reconegudes legalment i com a conseqüència mestresses del seu cos i les seves decisions al respecte. La república va durar pocs anys, però va donar peu a una gran transformació en la vida de les dones i va fer evident les necessitats, discriminacions i falta de drets que patien les dones.

En l'etapa del franquisme durant el 1939 – 1976 van quedar anul·lades totes les lleis que s'havien implementat durant l'època republicana i se'n van establir unes de noves. Des de la doctrina de la religió catòlica i dins el règim franquista, es va tornar a implementar la idea que la finalitat de les dones era la maternitat i les pràctiques anticonceptives eren condemnades i rebutjades per l'església. L'objectiu era perpetuar la raça per a poder transmetre els valors del catolicisme. L'església va desenvolupar un paper fonamental en l'educació i control de la sexualitat en la societat durant molts anys i es va establir la idea del pecat i la culpa, per tal d'evitar les pràctiques sexuals no acceptades. A més l'estat actuava de manera repressora i exergia un control sobre el cos i la sexualitat de les dones, com la normalització i justificació de les violències masclistes per a corregir les conductes inadequades que poguessin tenir. (Gutiérrez i Arcarons, 2021).

En els manuals mèdics, evidentment creats per homes i que exercien com a ginecòlegs, s'explicaven tot un seguit de conceptes i pràctiques per a convertir en patologia les conductes de dones no acceptades i a més se les definia com a persones massa afectives i emotives a causa de les seves glàndules endocrines, a diferència dels homes que tenien una major estabilitat emocional i capacitat intel·lectual. Es van implementar idees i conductes de com havien d'actuar les dones. Això passava per a complaure els desitjos

de l'home, les seves necessitats i establir matrimonis amb finalitat d'acabar tenint fills. La sexualitat de les dones es va viure dins un tabú total durant l'etapa del franquisme i només s'utilitzava per a criminalitzar aquelles republicanes acusades de prostitutes i d'implicar-se en política per a poder satisfer les seves necessitats sexuals.

El qui se sortia fora de l'heterosexualitat normativa, se li negava la seva existència perquè no volien que es qüestionés el rol heteronormatiu i s'escapés del control masculí la dominació cap a la dona. A les persones trans se les acusava d'un delictes d'escàndol públic. Durant tots aquells anys, la clandestinitat i el món de la faràndula van ser un refugi per a totes aquelles persones que sortien fora de la normativa establerta. S'hi podia parlar de la sexualitat de les dones i era un espai lliure d'expressió per a les lesbianes.

Els anys seixanta va esclatar la revolució. Va aparèixer el moviment dels hippies i va créixer el moviment feminista, que va començar a qüestionar molts dels models que estaven establerts en la societat. En el seu discurs és parlava de lluitar per a la llibertat sexual, oberta, permissiva i es reivindicaven els drets sexuals i reproductius. Una de les grans millores del moviment feminista va ser l'accés a mètodes anticonceptius.

Un cop el dictador va morir, les dones es van començar apropiant d'espais, carrers i places reivindicant el dret el mateix cos, una sexualitat lliure i una maternitat desitjada. Va ser una manera de poder divulgar socialment informació molt important, per a la transformació i canvi de l'imaginari col·lectiu que hi havia en aquell moment en relació amb la sexualitat. Van aconseguir que algunes d'aquestes idees s'establissin com a drets per llei i això va suposar una gran millora en molts temes que havien sigut qüestionats.

Va aparèixer una nova ideologia científica que trencava amb la privacitat de la sexualitat, però continuava reproduint un model coitcentrista i heterosexual que continuava entenent la sexualitat de les dones des d'una mirada masculina.

A dia d'avui, en ple segle XXI, es continuen perpetuant models que s'emmarquen sota el capitalisme. Hi ha una hipersexualització del cos de les dones, convertint-les en objectes i el cos com a un producte. A tot arreu hi ha uns cànons de bellesa preestablerts que fan que la principal preocupació de les dones sigui la seva aparença, així volen canviar el cos constantment per a poder atraure i complaure els altres (Gutiérrez i

Arcarons, 2021).). Els rols de gènere i dominació cap a les dones encara són presents en la nostra societat. De mica en mica en va trencant el tabú de la sexualitat, però això continua sent molt complicat sota un sistema que exerceix violència sistemàtica i repressió cap aquelles persones que se surten fora de la norma establerta.

4.2.2.1 Lleis vigents avui en dia

Em va semblar interessant incloure aquest petit apartat a on exposar les lleis o marcs legals a on s'emmarca la sexualitat a dia d'avui, ja que ens pot donar idea de la importància que actualment se li dona a aquest aspecte de la persona.

Exposo les lleis vigents actuals per tal a veure fins a quin punt, el dret a la llibertat sexual està coberta i quina mirada hi ha al respecte. Estan ordenades de més antiga a la més recent. D'entrada ja podem veure que no són lleis molt actuals, que s'ajustin a la realitat social del moment i que no hi ha cap llei específica que parli de la sexualitat en la seva globalitat. Per aquest motiu he posat les lleis que estan més relacionades amb el tema.

- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes

Aquesta llei té com a objectiu fer real el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitat entre dones i homes eliminant així la discriminació cap a la dona independent de la seva situació o condició en qualsevol dels àmbits de la vida com la dimensió política, civil, laboral, econòmica, social i cultural (Departament de la justícia, 2008).

- Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo.

Aquesta llei busca garantir els drets fonamentals en l'àmbit de salut sexual i reproductiva, així regulant les condicions de la interrupció voluntària de l'embaràs i establir les corresponents obligacions dels poder públics (Jefatura del estado, 2010)

- LLEI 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Aquesta llei té com a objectiu garantir els drets de les persones que formen part del col·lectiu LGTBI+, així evitant situacions de conflictes, discriminacions i violències, per a

assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva de manera lliure (Portal Jurídic, 2022).

4.2.3. Construcció social de la sexualitat

Com he comentat anteriorment, la sexualitat està influenciada per un imaginari social que afecta directament en com la vivim. S'emmarca dins d'un sistema masclista i patriarcal, que influencia totalment en com es viu i s'entén la sexualitat dins la societat. Un visió masclista que prioritza els desitjos de l'home per sobre dels de la dona, que té una mirada heterosexual normativa, binària i que per tant, aquelles conductes que surten fora d'aquesta norma estan discriminades, rebutjades i desvalorades. Totes les pràctiques sexuals i creences sexuals que tenim a dia d'avui són causades per tota la cultura i història social viscuda com a societat. Així que podríem dir, que la sexualitat i la seva pràctica, no son conseqüència innata o natural de la nostra pròpia biologia i instint humà, sinó que hi ha molts factors ideològics, socials i culturals que influencien en com la vivim, ja sigui com a individus o com a societat.

El fet que la sexualitat vingui donada per una condició socio-cultural, implica que hi ha tot un seguit de rols normatius que s'han de seguir i són els que estan acceptats i ben vistos. La normativitat es basa en uns estereotips preestablerts que són definits per aquest imaginari social de com s'ha de viure la sexualitat i a conseqüència tot un seguit de rols que sovint exclouen i discriminen algunes actituds, col·lectius i desitjos (Creacion Positiva, 2020).

Marquen uns rols de gènere els quals determinen segons el teu gènere quines actituds, desitjos, sentiments o comportaments s'ha de tenir davant la sexualitat en relació amb si ets home o dona. El gènere és una etiqueta que s'assigna en néixer segons els genitals de la persona. Si tens vulva, ets una nena i si tens penis ets un nen. Això, ens porta a un sistema sexe-gènere que al llarg dels anys s'ha utilitzat com a eina de control social establint jerarquies, conductes, maneres de fer i de relacionar-se on aquelles persones que sortien fora d'aquest sistema eren conductes paralitzants, no adequades ni acceptades.

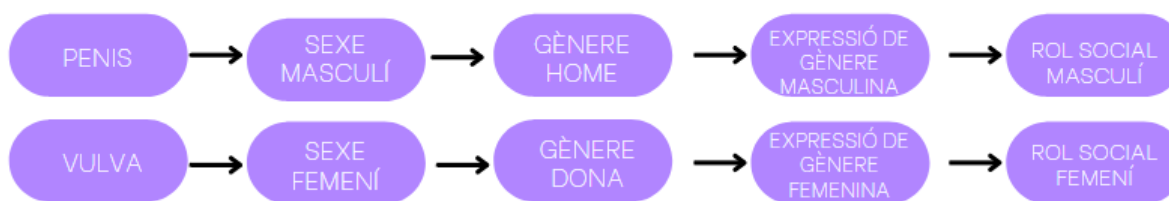
Aquest sistema ens porta directament repressió des del patriarcat, ja que existeix una situació de poder i de desigualtat entre aquests dos gèneres reconeguts donant: els

homes tots aquells rols de poder i masculinitat i a les dones la part submissa i femenina. També, és un sistema que es relaciona amb una cultura binària de gènere, pel fet que divideix la població en dos únics gèneres amb uns patrons conductuals molt definits i discrimina aquells gèneres que no entren dins la norma. Per tant, dins la norma d'aquest sistema sexe-gènere es relaciona directament que un home és aquell que té penis i una expressió de gènere masculina i una dona és aquella que té vulva i s'expressa de manera femenina.

El sexe, té un paper molt important a l'hora d'entendre i definir moltes de les conductes que s'entén que has de seguir segons el sexe (òrgans genitals) amb el qual has nascut. Per una banda, hi ha les característiques sexuals primàries que serien aquelles que presentem tan sols al néixer i, per altra banda, les característiques sexuals secundàries que es desenvolupen al llarg dels anys. En la societat en què vivim, es classifiquen les persones en dos sexes: mascle, femella. És només a partir de l'observació externa del cos que es determina i es classifiquen les persones pel seu sexe i seguidament es relaciona el gènere corresponent. Seguint la classificació que es fa segons els genitals, també s'adjudiquen unes característiques sexuals secundàries on si neixes amb vulva tindràs poc pèl, pits i la veu aguda i si neixes amb penis seràs pelut i tindràs la veu greu.

SISTEMA SEXE – GÈNERE

Figura 1: Font pròpia. Esquema explicatiu del sistema sexe-gènere.

La realitat en la qual vivim no segueix unes línies tan rígides com estan emmarcades dins d'aquesta classificació normativa i poques persones encaixen 100% en aquestes definicions d'home i dona. Aquesta classificació de característiques, imposa una pressió a les persones perquè modifiquin el seu cos per a encaixar en els estàndards de normalitat com per exemple seria la depilació (Mandràgores, 2021).

L'expressió de gènere, la manera amb la qual ens expressem estèticament, també juga un paper cabdal dins d'aquestes conductes acceptades i s'assenyala aquelles que no les segueixen. És habitual que una nena que juga a futbol ja se la defineixi com més masculina, és habitual que un nen que li agrada anar amb faldilla se'l vegi més femení, ja que surten fora del seu rol preestablert i no acostumen a ser conductes ben vistes i respectades des de fora. Per una banda, els homes han de ser i mostrar-se masculins i això passa per ser forts, no tenir actituds afectuoses, no mostrar les emocions que siguin relacionades amb debilitat, tenir gesticulacions masculines, cabell curts, roba ample i una aparença física masculina. Per altra banda, les dones han de mostrar-se i ser afectuoses, empàtiques, tranquil·les, que no mostrin les emocions que es consideren dures o dolentes, curoses i amoroses amb els altres. En el cas de les dones, és molt important l'aparença física que mostren, ja que la roba ajustada o que ressalti la figura, el cabell llarg i la gesticulació ha de ser fluida i femenina. Sortir fora d'aquesta norma d'expressió de gènere suposa mirades, discriminació i violència. Dins d'aquesta expressió de gènere a seguir és més habitual i està més acceptat que les dones flueixin cap a una expressió més masculina que no els homes cap a una expressió més femenina. Això és degut al menyspreu i desvaloració que hi ha cap a la feminitat, ja que si hi ha una tendència a fluir cap a una feminitat és més vergonyós que no a fluir cap a una masculinitat.

El binarisme de gènere, només concep l'existència de dos únics gèneres sense que hi hagi l'opció a l'existència de persones que s'identifiquen d'altres maneres, que no siguin tan sols com a home o dona. Per tant, ens trobem amb una altra norma social que exclou aquelles persones que no formen part d'aquesta i són discriminades per aquest motiu.

Des del moment en què naixem se'ns assigna un gènere: home o dona. A partir d'aquí és on comença la nostra socialització amb el món exterior i com de mica en mica anem aprenent com hem d'actuar, quines actituds hem de tenir, maneres de vestir, aspiracions laborals i aficions que ens pertocquen si som considerats un home o una dona. Tota aquesta informació i maneres de fer, s'aprenen a través de la família, l'escola, els canals de comunicació i les amistats, a on de mica en mica, cada persona va creant la seva identitat que està molt marcada socialment. Moltes vegades quan la identitat està configurada en la persona, és molt difícil posar-la en dubte i trencar amb moltes

dinàmiques i conductes o veure si sentim que és una identitat que realment ens defineix o no. El gènere, és un sistema de control social pel patriarcat i el capitalisme, ja que el fet d'imposar unes identitats tan rígides sense opció a canvi fa que directament s'estableixin relacions de poder entre elles. Negar la diversitat en les persones, nega i reprimeix la pròpia experimentació de l'ésser humà, invisibilitza realitats i perpetua moltes violències (Gutiérrez i Arcarons, 2021).

Avui en dia, hi ha persones que s'identifiquen fora d'aquests gèneres binaris. Les persones trans no se senten identificades amb el gènere que s'els va assignar en néixer. Per tant, hi ha dones amb penis i hi ha homes amb vulva. Les persones que sí que s'identifiquen amb el gènere que els i van assignar en néixer, són persones cisgènere que actuen des de la norma, ja que és la que està acceptada socialment. També estan reconegudes per una part de la societat les persones no binàries que són aquelles que no s'identifiquen amb cap dels dos gèneres i les persones de gènere fluid que flueixen entre tots els gèneres al llarg de la seva vida. S'ha de tenir en compte, que tots aquests gèneres, excepte home i dona, a dia d'avui encara estan socialment poc acceptats i no reconeguts legalment amb tots els seus drets. Per tant, cada dia pateixen violència estructural degut al seu gènere, que els afecte en molts àmbits de la vida diària a l'hora de relacionar-se, de buscar feina, de justificar com se senten, d'anar senzillament pel carrer, etc.

Els estereotips de gènere ja ens porten directament en uns rols de poder on l'home passa per sobre de la dona. Tradicionalment, sempre s'ha entès que la dona és la persona passiva, inexperta, dèbil i emocionalment inestable, que el seu desig sexual agraeix tenir un home que li digui com ha de ser i com ha d'actuar. Això evidencia que l'home és el qui té l'experiència en temes de sexualitat. A les dones, mai se'ls ha deixat expressar el seu desig sexual i menys encara que aquest desig sexual, passi per sobre el desig dels homes. Per aquest motiu, l'auto repressió que hi ha cap a la sexualitat d'una mateixa és molt gran i perpetua els rols de gènere i la manera socialment establerta de com hem de viure la sexualitat. Sempre s'ha viscut la sexualitat de la dona amb la intenció de complaure el desig sexual de l'home sense tenir en compte com se sent la dona, què necessita i quin és el seu desig. El desig sexual en els homes està entès com a un instint natural que ve de la seva biologia i per tant, també determina el que s'espera

d'ells. Moltes persones continuen creient, que els homes no poden controlar el seu desig sexual i que un bon home si té l'oportunitat, mantindrà relacions sexuals sovint ja que és una necessitat de la seva pròpia biologia masculina. Aquesta idea ve a dir que els homes, al cap i a la fi, no poden tenir un autocontrol 100% de les seves accions i això sovint justifica molts abusos sexuals per aquesta necessitat biològica, quan és evident que son accions del tot injustificables. En canvi, a les dones no se'ns ha motivat a un autoconeixement del propi desig i hem viscut la sexualitat amb la finalitat de cobrir les necessitats de l'altra persona i això ens situa directament a un paper de submissió cap a l'home.

El fet que aquests rols de gènere estiguin tan mercats en la nostra societat, ens posiciona dins d'un rol determinat on la persona no té la llibertat per a poder experimentar i desenvolupar-se lliurement a l'hora de relacionar-se amb una mateixa o amb les altres persones amb les quals estableixin una relació sexo-afectiva. A més a més, el llenguatge popular que utilitzem al nostre dia a dia ens pot indicar ràpidament com vivim els rols de poder. L'expressió popular coneguda de "qui porta els pantalons en la relació", ens informa directament de qui és la persona dominant o submisa a la relació.

Totes aquestes idees es tornen encara més pobres quan només es té un compte la possibilitat que el sexe, sigui només compartit entre una dona amb vagina i un home amb penis, per tant, una relació cis heterosexual, perquè això implica tot un seguit de comportaments i pràctiques sexuals concretes centrades sobretot en el coit centrisme. Aquesta idea es basa en què el coit ha de ser l'objectiu de les relacions sexuals i que tota la pràctica sexual ha d'estar encarada a realitzar la penetració perquè sigui una relació sexual satisfactòria. Això, deixa de banda tots els altres plaers i desitjos i posa una pressió molt gran sobre les persones que practiquen sexe. Aquesta pressió pot portar a sentir-nos forçades a l'hora de practicar la penetració perquè és el que toca o tenir una pressió molt gran perquè les persones amb penis hagin de tenir una erecció quan de vegades per molts motius això no passa. Centrar-se en aquesta pràctica priva de descobrir i experimentar altres plaers fora del coit.

Tots aquests estereotips, normes socials i culturals ens venen a dir el que està bé, el que està malament i aquelles conductes que hem de seguir, però tot això té un afecte directe en com vivim la sexualitat. Ens nega qualsevol mena de sexualitat que surti fora de la

norma social i que aquelles persones que volen experimentar i conèixer el seu desig puguin ser rebutjades socialment. Reprimeix la nostra capacitat per poder expressar com som i per poder desitjar, sentir i experimentar de manera lliure i sense pors. Sobretot es nega al desig de la dona, la possibilitat d'experimentar i sentir plaer. Això fa que visquem la sexualitat des d'una limitació imposada per aquesta construcció social quan la sexualitat s'hauria de viure de manera lliure, des del plaer i el respecte, des de l'experimentació i sense cap mena de discriminació (García i Pineda, 2020).

Avui en dia, la sexualitat segueix sent un tabú i una mirada de discriminació per a moltes persones. Els i les joves continuen tenint molts prejudicis i idees discriminants cap a la sexualitat, ja que reproduïxen el viscut i escoltat des de petites. Tot això és un mirall de la societat en la qual vivim que discrimina i exerceix violència cap a totes aquelles persones que no gaudeixen del privilegi de poder viure la sexualitat de manera lliure com les dones, lesbianes, gais, persones no binàries, intersexuals, cossos no normatius, persones amb diversitat funcional, gent gran, etc (Gutiérrez i Arcarons, 2021).

És cert que el llarg dels anys i més actualment el tabú de la sexualitat s'ha anat disminuint i és més present a les nostres vides, però, tot i això, només s'accepta aquella que es viu entorn d'un model masculí, heteronormatiu, cisgènere, coit centrista i homogènica. Un model de sexualitat que s'entén que només es viu a una etapa concreta de la vida i que vincula el coneixement dels nostres genitals a la reproducció i no al plaer (Mandràgores, 2021).

4.3. Educació sexual:

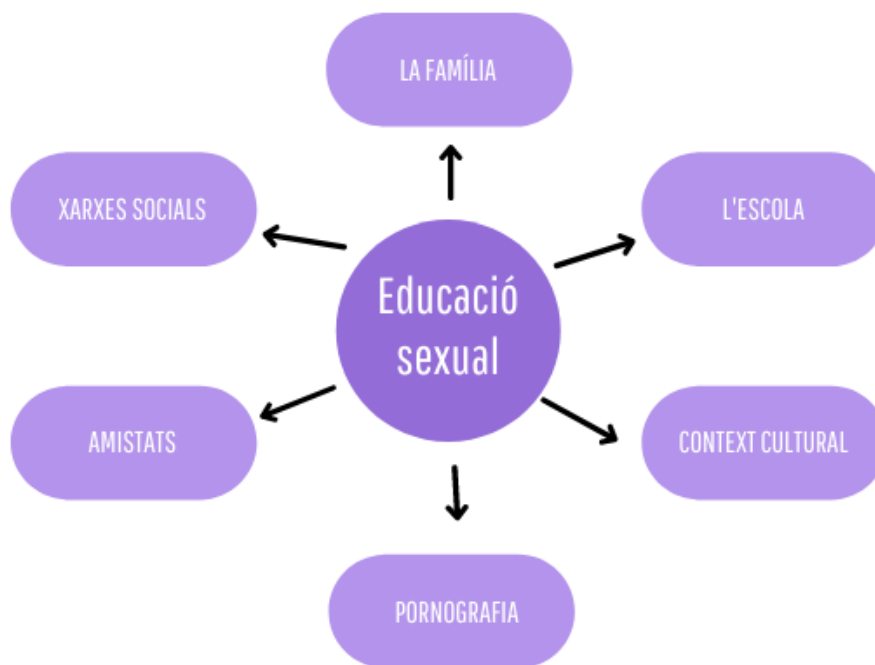
L'educació en la sexualitat es un procés que porta en ell mateix tota una sèrie de valors, prejudicis, normes, estereotips i mites establerts que formen part d'aquesta construcció social de la sexualitat que integrem directament en les experiències personals de cada individu i influencien directament en com vivim la sexualitat.

Des de petites, aprenem de les experiències que vivim, de les persones amb les que ens relacionem, de qui ens educa, de la cultura, de les tradicions i de moltes fonts diferents que afecten directament en l'educació que rebem en relació la sexualitat. El fet de viure en una societat on la sexualitat es un tabú, on els nostres avis canviaven de canal quan sortia una escena de sexe per televisió, fa que no es conegui la sexualitat i no hi hagi una

educació sexual des de l'autoconeixement i el respecte. Per tant, nosaltres mateixes aprenem la sexualitat a través de diverses fonts d'informació que al llarg de la vida ens van arribant i que sovint no es la millor educació per a viure una sexualitat lliure i respectuosa.

En el següent gràfic podem veure quines són les fonts per les quals rebem informació sobre l'educació sexual:

Fonts que influencien la sexualitat de la persona

Figura 2: Font pròpia. Esquema de les fonts que influencien la sexualitat de la persona.

- **La família**

Les famílies tenen un paper molt important en l'educació dels infants i per tant, també, en l'educació sexual d'aquests. Des de som petites, se'ns transmeten uns models idees i valors de com es viu la sexualitat sense ser plenament conscients que darrera de les dinàmiques sexuals familiars hi ha una educació. Aquesta educació sexual apareix amb

la comunicació verbal i no verbal, en com s'expressa l'afecte a casa o si no hi ha afecte, quan es fan comentaris concrets referents a la sexualitat, com s'actua quan hi ha escenes de sexe a la televisió, etc. Totes aquestes dinàmiques, judicis i opinions van deixant marcada com es viurà en un present i futur la sexualitat dins la família i com l'aprendran els infants. A mida que els infants van creixen, van apareixent tot un seguit de preguntes en relació a la sexualitat, que son molt importants per ells i que segons com es responguin es veurà com s'afronten aquests temes des de casa. Moltes vegades és complicat abordar el tema de la sexualitat en família, ja que sovint es viu com un tabú, de manera íntima i provoca vergonya parlar-ne al respecte.

Abordar la sexualitat des de la infància, adaptar i donar respostes a les seves inquietuds segons cada edat, aporta tranquil·litat i seguretat en els infants, i sabran gestionar i resoldre a mida que es fan grans les situacions relacionades amb conductes sexuals i també sabran expressar tot allò que no desitgen (García, 2018).

- **L'escola**

La sexualitat a les escoles, sempre ha passat desapercibuda. La poca educació sexual que es rep a les escoles, es fonamenta en algunes sessions parlant de sexualitat. Sovint, aquestes sessions es feien tard, quan moltes del les joves, ja havíem començat a experimentar amb la sexualitat. Una sexualitat que es centrava en aprendre a posar un preservatiu i saber que hi havia la possibilitat de quedar-se embarassada o tenir alguna malaltia de transmissió sexual. Una educació molt influenciada pel condicionant social de com hem de viure la sexualitat, sense la possibilitat d'experimentar i aprendre del propi plaer sexual així com aprendre a saber posar límits.

A dia d'avui, ja comença a haver-hi una revolució sexual a les escoles i es comença a considerar com una part essencial de l'educació dels infants i joves per tal d'afavorir el seu propi desenvolupament personal i ple de coneixements de la sexualitat i aprendre a posar límits i respectar la diferència.

- **Context cultural**

Com he esmentat anteriorment, vivim la sexualitat a partir d'una construcció social i cultural que està influenciada per un sistema masclista i patriarcal que afecte com eduquem i aprenem de la sexualitat. La cultura influencia a totes les persones que formen part d'aquesta i per tant, anem reproduint moltes de les dinàmiques sexuals que perpetuen el tabú i desconeixença cap a la sexualitat generació rere generació.

- **Pornografia**

Molts dels infants i adolescents, veuen per primera vegada pornografia els 12 anys. 7 de cada 10 d'aquestes el consumeixen habitualment. L'estudi portat a terme per Cristina Sanjuán el 2020, anomenat "*(des)informació sexual: pornografia i adolescència*", revela que un 30% de les joves utilitzen com a únic canal, la pornografia per informar-se de què és la sexualitat. Aquest consum es produeix a la intimitat, amb el telèfon mòbil i de manera gratuïta. La majoria d'elles s'inspiren amb el que veuen per a les seves pròpies experiències on majoritàriament els referents pornogràfics estan plens de violències i desigualtats. Segons l'organització Save the Children, els joves que reconeixen que consumeixen pornografia, expressen que els ha influenciat molt en el sexe de les seves relacions sexuals. Provoca que la sexualitat acabi sent una dimensió de la vida de les persones les quals genera insatisfacció i actituds de violència que habitualment exerceixen els nois i són conductes normalitzades per les noies (Sanjuán, 2020).

- **Amistats**

Les amistats, tenen una importància cabdal en l'adolescència. En aquesta etapa, cada persona s'identifica amb el seu grup d'iguals, amb els quals es comparteixen pensaments idees i experiències. A mida que ens fem grans, la sexualitat passa a ser un tema de molt interès per les joves i adolescents, el grup d'amigues es l'espai a on es comenten les diverses preocupacions que pugui haver-hi. La sexualitat forma part d'aquestes inquietuds i es a partir de les pròpies experiències que aprenen unes de les altres. Entre vergonyes, inexperiència i desconeixença amb el tema les amistats poden ser unes bones o males referents segons si es viuen i comparteixen les experiències de des de la cura, respecte i la curiositat. Tot sovint però, també pot passa que la pressió

de grup i la necessitat de l'adolescent d'encaixar-hi i sentir-se acceptat, passa per sobre de la llibertat de moltes.

La psicòloga Eli Soler, introdueix el concepte autonomia - dependència per a com els adolescents afronten els canvis de l'adolescència i de la importància que tenen les amistats en aquest canvi. Exposa com a l'adolescència hi ha canvis a nivell físic, a nivell sexual, emocional i cognitiu els quals porten a que l'amistat sigui una part molt important i de suport en la persones, ja que els conflictes interns son constants. Un conflicte intern que per una banda desitja ser independent lliure i adult però per altre banda encara hi ha una dependència i necessitat d'ajuda per a les persones responsables. Una etapa d'aprenentatge personal i de la pròpia identitat molt gran on les amistats son molt necessàries i influents per a la construcció d'aquesta (Soler, 2022).

- **Xarxes socials**

Les xarxes socials són una altra via per les quals es pot adquirir molta informació sobre la sexualitat. Té una part positiva, ja que la informació és pública i viral i pot arribar a moltes joves de manera fàcil i entenedora. L'altra part no tan bona, és que a les xarxes socials també ens trobem molt contingut que està carregat de masclisme, homofòbia i racisme. Les xarxes socials són un espai de trobada i de coneixement entorn de la sexualitat amb un munt de referents que poden ser positius per a viure una sexualitat lliure i respectuosa o bé, referents que reproduïxen moltes dinàmiques repressives (Ericsson, 2021).

A les xarxes socials, podem veure el reflex de com la societat viu la sexualitat. Avui en dia aquests propis canals, creadors de continguts, sovint censuren la sexualitat vivint-la com un tabú. Un clar exemple és la censura que es fa a les fotografies on surten els mugrons de les dones i això deixa a la vista el masclisme i repressió cap al cos femení que es veu en aquest fet.

4.4. Acompanyament en la sexualitat

L'educació sexual ha de vetllar per a incentivar a les persones a fer una revisió i reflexió de les experiències vitals per a poder prendre consciència i transformar els aprenentatges adquirits per tal de poder viure la sexualitat i compartir-la lliurement. Per a poder acompanyar en la sexualitat i així canviar la perspectiva i transmissió dels valors de l'educació sexual, primer de tot, és molt important fer autocrítica de les pròpies creences en tots els àmbits que configuren la sexualitat.

Avui en dia, l'educació sexual de les aules segueix ensenyant-se des d'una mirada reproductiva i no des de la mirada del plaer i desig sexual lliure i consentit. El coneixement de la sexualitat a les escoles no hauria de reproduir en la reproducció d'un model que reprimeix la llibertat sexual sinó que hauria de trencar amb totes aquestes creences i idees imposades de la societat. Si no és treballar per aquesta transformació es seguirà implementant un model de societat on la sexualitat actua com a control, discriminació i violència cap a moltes persones (Mandràgores. 2021).

Poder parlar de sexualitat amb els infants de les escoles, no vol dir que aquests comencin a tenir relacions sexuals abans i de risc ans al contrari. Els infants i joves que reben una bona educació sexual acostumen a esperar més a iniciar relacions sexuals i tenen molt en compte aspectes importants com el consentiment i els límits propis i de l'altre. Aquest coneixement previ de la sexualitat, porta a generar i iniciar-se en relacions que ja no estiguin sotmeses a una pressió social o de parella, sinó que sorgeixen a partir de decisions pròpies, autònomes i responsables.

Fins ara, l'educació sexual ha estat plantejada en format de tallers puntuals a les escoles i sovint en cursos massa avançats, més tard del que s'haurien de fer. Forma part de l'educació de la persona i s'hauria d'implementar a tots els currículums escolars, per tal que no només sigui un tema que es tracta de forma puntual o només en escoles que hi tenen un d'interès concret, sinó que formi part de l'educació i ensenyament en totes les escoles públiques i privades. (Salvador, 2021).

Aquest, és un dels aspectes que es preveu millorar en la nova llei d'educació i en els programes de "Coeduca't" amb l'objectiu de què sigui un aprenentatge de llarga durada, que em mantingui també fora de l'ensenyament obligatori ajudi a entendre la sexualitat

de manera àmplia. Treballar la sexualitat de manera transversal i alhora de manera concreta adaptant els conceptes a cada etapa educativa. (Salvador, 2021).

És basic poder generar espais en els quals hi hagi la comoditat i confiança per a poder parlar de tot i animar a totes i a tots a participar-hi sempre des del respecte a la intimitat de cadascuna. Per tant, és necessari consensuar unes normes des del respecte i cura per a poder tirar endavant amb aquesta educació (Salvador, 2021).

Per a poder garantir una educació sexual de qualitat, és molt necessari que a les educadores se'ls garanteixi una formació adequada, per tal de poder adquirir les eines que els permeti donar resposta a les necessitats dels infants i joves. Això, implicaria que s'implementessin formacions d'educació sexual els graus professionals d'educació, treball social, pedagogia, màsters de professorat, caps del món del lleure i les monitores de lleure infantil i juvenil, per tal de poder transformar de mica en mica l'imaginari social des de la cura, l'acompanyament, el respecte i el coneixement (Mandràgores, 2021).

Les famílies també tenen un paper molt important a l'hora d'educar i, per tant, també han de formar part d'aquest procés a partir de crear espais on es pugui fer un treball conjunt i en xarxa. Són dels referents més propers que tenen els infants i joves i una bona comunicació i accés als recursos per a poder-ho treballar és cabdal per a poder arribar a educar en profunditat.

Un altre espai molt important on es pot abraçar l'educació sexual, és en els espais de lleure. Són espais molt importants pel desenvolupament de la persona, creixement personal d'aquesta, des de la confiança i diversió. Per tant, aquests entorns informals donen peu a poder abordar un munt d'aspectes a partir d'un acompanyament proper cap al descobriment de la sexualitat de manera transversal i transformadora (Mandràgores, 2021).

4.4. Autoconeixement sexual:

Per a poder viure la sexualitat del respecte cap a una mateixa i com a conseqüència cap a l'altra persona és molt important indagar en l'autoconeixement de la pròpia sexualitat.

Per a poder respondre preguntes com: Què vull? Què m'agrada? Què sé del meu cos? On sento plaer? Quins són els meus límits?

És molt necessari tenir consciència i reflexionar de manera crítica l'ideari social que ens determina com s'ha de viure la sexualitat per a poder trencar amb aquest i descobrir totes aquestes incògnites cap a una mateixa de manera més lliure i conscient. Hem de viure una sexualitat pròpia descobrint les nostres necessitats, plaers, desitjos, explorar-nos per a poder ensenyar el propi cos per a viure experiències sexuals sanes per a una mateixa.

L'autoconeixement de la pròpia sexualitat, va directament relacionada amb l'autoestima que tenim amb nosaltres mateixes. Explorar el nostre cos, a vegades és complicat, ja que ens pot portar a trobar-nos amb aspectes que no ens agrades de nosaltres i això inseguretats amb el propi cos i amb com ens expressem amb les altres.

La rigidesa en la normativitat corporal, és un dels motius pels quals moltes persones no es senten còmodes amb el seu cos. Vivim en una societat molt violenta contra els cossos que no estan dins els estereotips, ja que crea models ideals corporals al qual totes hem d'aspirar per a poder triomfar. Sovint és una batalla constant amb el propi cos i una influència molt gran pels altres àmbits de la nostra (Mandràgores, 2021).

És primordial acceptar el propi cos, veure aquelles parts que ens agraden i aquelles que no tant per a poder estimar-lo. Això afecta molt en l'autoestima d'una mateixa per a poder-nos relacionar amb nosaltres mateixes i amb les altres de manera sana, respectuosa i curosa.

4.4.1. Genitals

L'autoconeixement del propi cos és una eina molt important per a poder millorar la relació que tenim amb nosaltres mateixes i amb les altres persones. Conèixer els nostres genitals ens ajuda a saber gaudir de la nostra sexualitat sigui de manera solitària o compartida. La millor manera per conèixer el nostre cos és a partir de l'autoexploració sense vergonyes, tabús o estigmes que sovint ens envolten a la nostra societat.

A continuació hi ha un petit esment de les principals parts dels nostres genitals que és important conèixer per a l'autoconeixement de la mateixa sexualitat i plaer. Coneixe'ls ens va saber que existeixen i a partir d'aquí experimentar.

El penis:

- El cos del penis: Format per un parell de columnes de teixit erèctil que s'omple de sang en el moment de l'erecció. Pot tenir varies estructures: recte o corb, llarg o curt, prima o gruixuda. Tots els penis són diferents i això no té res a veure amb el plaer. Cada penis troba el seu propi plaer.
- L'escrot: És la pell que recobreix els testicles. Habitualment és rugosa, fina i molt sensible a més a més de ser de diferents mides o trobar-se més amunt o més avall. L'estimulació d'aquestes poden donar plaer.
- El Gland: Part que està situada al final del penis. Conte l'obertura de la uretra que és per on s'expulsa el pipí, el semen, el líquid preseminal i és la zona més sensible del penis.
- El prepuci: És la pell que recobreix el gland quan el penis no està erecte.

La vulva:

- El mont del pubis: Zona superior de la vulva.
- Llavis externs: Protegeixen l'interior de la vulva i acostumen a estar coberts de pèls.
- Llavis interns: Poden ser petits o sobresortir els llavis externs. Poden ser iguals o diferents. S'uneixen a la part superior i formen un caputxó pel clítoris. Són molt sensibles.
- Clítoris: És un òrgan on la seva única funció és donar plaer. Amb l'excitació s'omple de sang i augmenta de mida. Mesura aproximadament uns 9 centímetres i té moltes terminacions nervioses.
- Obertura vagina: És l'inici de la vagina, la part interna de la vulva. Obertura per la qual surt el flux vaginal, el flux menstrual i la lubricació.

- Himen: És un plec de la membrana vaginal. És un perímetre que es pot dilatar, esquinçar per diversos motius no només amb la penetració. Mai el perdem, simplement va canviant al llarg de la vida (Mandràgores, 2021).

A més a més, és molt important entendre que el plaer no es troba tan sols en els genitals, sinó que hi ha moltes altres zones erògenes que es troben per tot el cos. Per això s'ha de descentralitzar el plaer d'una sola zona i explorar el cos sencer per a veure quines són aquelles parts que ens agrada acariciar-nos perquè ens donen plaer i quines no sentim aquest formigueig. Aquesta exploració de tot el cos, permet obrir la mirada, tenir una visió més global de nosaltres mateixes així agafant autoestima amb el propi cos, ja que pots descobrir parts d'una mateixa que agraden o donen plaer. A més a més això fa que els genitals no passin a ser el centre del propi sexe o la sexualitat compartida amb altres persones i apareixen moltes noves formes d'experimentar-se a una mateixa.

Aquestes accions es portarien a tractar amb la idea coit centrista que hi ha socialment, així descentralitzant el plaer dels genitals i poden explorar per tot el cos. Entendre que la sexualitat no es basa només en els genitals aporta tot un seguit de beneficis com: Descentralitzar el plaer, trencar amb el coitcentrisme, millora d'autoestima, l'exploració del cos, experimentar noves sensacions, viure una sexualitat més completa, reduir pressions socials pel que fa a el sexe, etc.

5. Marc pràctic

5.1. Metodologia de recerca

La metodologia de recerca és una forma d'investigació que posa el focus en el procés de la recerca i no en els resultats. Aquesta actua sota un mètode que serien tots aquells procediments que ens ajuden a arribar als fins de la investigació (Simó, 2022).

En el cas del meu treball de recerca, parlem d'una metodologia qualitativa i quantitativa on el mètode per aconseguir la informació necessària està basat en enquestes, entrevistes semiestructurades i un grup de discussió. El model metodològic mixt té com a propòsit arribar a una millor comprensió de la recerca d'estudi, ja que la recollida de dades es donada per diverses fonts i s'arriba a diferents tipus de. Per una banda, amb les enquestes que formen part de la metodologia quantitativa podré obtenir dades i estadístiques concretes que després podré relacionar-les amb tota la part qualitativa. Els grups de discussió, entren dins la metodologia qualitativa que em permetran obtenir la part més vivencial i proper de com es viu la sexualitat, així com amb les entrevistes obtindrè una visió de les professionals del sector i d'un professor de secundària. Els resultats de les dues metodologies es complementen unes a les altres així tenint més dades i informació (Pereira-Pérez, 2011).

Amb la finalitat de descobrir quina és la vivència de la sexualitat en les joves de la generació Z i si avui en dia s'està trencant amb el tabú de la sexualitat, s'entén que no només hi ha una sola realitat i que aquesta canvia i evoluciona amb el context constantment igual que les persones d'aquest. És important tenir una mirada holística en tot el procés de recollida de dades per tal d'entendre les diferents perspectives segons el context en el qual viuen i han estat educades (Della i Keating, 2013).

5.2. Tècniques de recollida de dades

Les tècniques de recollida de dades, són els mitjans que s'utilitzen per enregistrar les dades necessàries dels mitjans tècnics per així facilitar l'accés a la informació per a la

investigació (Correa, 2021). El ser un model mix he utilitzat diferents vies per a la recollida de dades. En la metodologia quantitativa he fet servir l'eina de les enquestes i a la metodologia qualitativa he utilitzat l'eina de les entrevistes.

Vaig valorar que fer un model mix pel que fa a la metodologia, em donava aquesta llibertat de poder utilitzar diferents eines de recollida de dades que m'oferien diferents respostes que podia complementar unes amb les altres per assolir la meua investigació en relació als objectius de la recerca.

Aquesta recollida de dades es centra en la generació Z (1995-2000). Aquest col·lectiu està representat en l'eina de les enquestes i del grup de discussió. L'elecció d'aquest col·lectiu és degut a que jo formo part d'aquest i m'interessava saber com l'educació sexual que hem rebut aquesta generació, ha afectat les nostres vides avui en dia. També em cridava l'atenció saber si aquesta generació estava vivint un canvi en l'ideari social de la sexualitat al mateix temps que la societat també va canviant.

També he recollit dades a dos professionals, els quals els hi ha fet unes entrevistes estructurades. Vaig escollir fer l'entrevista primer de tot a les noies de Mandràgores, ja que són un grup de dues noies que es dediquen a l'educació sexual i estan en contacte amb la sexualitat actual i amb un professor de l'escola a la qual vaig anar que oferia una assignatura d'educació sexual a secundària. Em va semblar molt interessant poder contactar amb aquesta generació de manera més propera amb les enquestes, tenir una visió externa a la generació i des del punt de vista professional a través de les entrevistes.

Els objectius amb els quals m'he centrat per a la recollida de dades en les tres eines, han estat els següents:

- Definir que es la sexualitat per a elles.
- Indagar en com han viscut la sexualitat des de petites fins a dia d'avui.
- Quina educació sexual han rebut i com aquesta les en la mirada de la sexualitat.
- Descobrir quines necessitats tenen avui en dia.

5.2.1. Enquestes

Vaig escollir realitzar enquestes, ja que em podia fer arribar a més persones del meu voltant i obtenir un rang més ampli de dades. També em sembla interessant utilitzar aquesta eina, ja que podria obtenir dades més numèriques, tot i que no és el que més ressaltava de la meua investigació, a partir d'una representació més àmplia de les persones enquestades.

Per a poder arribar a diferents persones amb diferents perfils, vaig difondre l'enllaç de l'enquesta per diferents grups de whatsapp perquè qui vulgues la contestes amb la condició que havien d'entrar dins la generació Z, ja que la meua investigació està centrada en les persones que s'emmarquen dins la franja d'edat del 1995 al 2000.

L'enquesta en basa en 10 preguntes diferents les quals, excloent les dues primeres que fan referència a l'edat i el gènere, consta de dues preguntes tancades i sis d'obertes. La meua intenció era fer més preguntes tancades, però alhora que les estava plantejant en relació amb els objectius que volia aconseguir em costava trobar la manera de redactar-les, ja que em semblava més interessant deixar preguntes obertes perquè les persones enquestades poguessin contestar i augmentar les respostes de manera àmplia i lliure.

5.2.2. Entrevistes

L'eina de les entrevistes va sorgir arran de què vaig creure necessari fer entrevistes a professionals que estiguessin amb contacte amb la sexualitat, ja que d'aquesta manera tenia una visió més externa de la generació Z des de la mirada de professionals.

Per una banda, tenia molt clar que volia realitzar una entrevista a les noies de Mandràgores. Són dues noies que es dediquen a educar sobre sexualitat en escoles, grups de tallers de joves, a professionals, a educadores, a dones grans i s'han format en relació la sexualitat. Han sigut un pilar cap dalt a l'hora de construir la part teòrica del meu TFG tota i m'interessava molt entrevistar-les per a saber quina mirada tenien elles de com es viu la sexualitat avui en dia.

Vaig contactar amb elles a través del Whatsapp i els hi vaig enviar 8 preguntes obertes perquè les poguessin respondre lliurement en el moment que elles trobessin i poguessin

fer-ho tranquil·lament. Un seguit de preguntes que donen peu a entendre i veure quina mirada hi ha avui en dia en relació la sexualitat i com les joves viuen aquesta.

Per una altra banda, vaig connectar amb un professor de l'escola on anava. Durant tercer de secundària, aquest professor ens feia una classe d'educació sexual a totes les alumnes i em semblava molt interessant poder-lo entrevistar per a saber en quins continguts es basava l'assignatura també a nivell ideològic. Vaig veure que el fet de contactar amb ell em podria oferir molta informació de quina educació sexual van rebre una part de la generació que va passar per aquella escola i si avui en dia encara ofereixen aquesta assignatura i si els conceptes havien canviat i evolucionat.

Em va costar molt contactar amb ell, ja que estava molt enfeinat i finalment vam provar que la millor manera també era enviar-li les preguntes i que quan trobes el moment m'ha les respostes. Vaig tardar molt a aconseguir aquesta entrevista, però, tot i això, quan contactar amb ell estava molt obert a què li fes i amb ganes de respondre.

Vaig estar-me informant per a trobar algun centre o escola que hi hagués dins el currículum una assignatura d'educació sexual per a poder-la contrastar amb l'entrevista que li vaig realitzar el meu professor. Malauradament i després de preguntar i informar-me'n no vaig aconseguir cap espai formal com l'escola que ho tinguessin dins el currículum escolar sinó que com a molt, fan petits projectes per a treballar la sexualitat en diferents sessions.

5.3. Anàlisi de les dades recollides

En aquest apartat analitzaré les dades obtingudes arran de les enquestes, entrevistes de manera més concreta cada una. Consisteix a fer una lectura crítica de les dades obtingudes durant el procés del treball. Una interpretació de les dades que fan de relació directa amb el marc teòric. Exposaré els diferents arguments i punts de vista de les persones que han participat en la recollida de dades i les contrastaré amb la hipòtesi i objectius de la recerca.

Aquest apartat serveix per generar coneixement a partir de la transformació de les dades obtingudes, així establint vincles entre la teoria del marc teòric i les dades

empíriques. A més a més de validar teories existents o construir noves idees i reflexions al respecte (Simó, 2022).

5.3.1. Enquestes

En aquest apartat trobem l'anàlisi de l'enquesta per preguntes. En el cas de voler saber concretament cada resposta de l'enquesta consulteu l'Annex 3.

Participants:

Grup d'investigació	Persones de la generació Z (1995-2000)
Data recollida de dades	Març 2022
Instrument de recollida	Qüestionari
Participants	Joves de la generació Z
Nombre participants	19 persones enquestades
Genere	Dona: 12 Home: 7
Edat	21 anys: 8 persones 22 anys: 2 persones 23 anys: 1 persona 24 anys: 3 persones 25 anys: 1 persona 26 anys: 4 persones

Com podem veure a la taula, hi ha més persones que han contestat el qüestionari que es defineixen com a dona que no persones que es defineixen com a homes. Aquest fet pot ser degut al fet que possiblement l'enllaç ha corregut més per grups on hi ha dones i ha cridat més l'atenció contestar-lo que no a homes.

Un altre fet a destacar és que la investigació en centra en la generació Z que contrau del 1995 als 2000 anys. En les dades de l'enquesta podem veure com hi ha 4 persones que diuen que tenen 26 anys i això pot significar que siguin de l'any 1994. Tot i això, com no ho sé del cert, posaré en el mateix nivell que les altres les seves respostes, ja que no trobo que pugui acabar sent un problema per a la recerca.

Les preguntes del qüestionari estan relacionades directament amb els objectius de la recollida de dades que fan de relació amb els objectius de la investigació. A continuació, trobem les preguntes de l'enquesta amb l'anàlisi de les dades al respecte.

1. Que és per a tu la sexualitat (Pregunta oberta).

Aquesta pregunta ens ajuda a veure quina mirada hi ha de la sexualitat avui en dia. A grans trets, podem veure com hi ha dues grans mirades en relació amb la sexualitat les quals una d'elles és una mirada positiva i l'altra és una mirada negativa.

Dins la mirada positiva envers la sexualitat veiem com hi ha una part de les definicions que fa referència a la sexualitat amb una mateixa i una altra part fa referència a la sexualitat compartida amb altres persones que sobretot és des del respecte amb una mateixa i l'altra. Defineixen la sexualitat com a: Cos, gènere, identitat sexual, orientació sexual, autoconeixement, plaer, aprenentatge, gaudir, intimitat, diversió, explorar, canviar, descobrir, comunicació i confiança.

Algunes de les persones enquestades han contestat que per a elles la sexualitat és: *"una dimensió humana que cal treballar i descobrir de manera respectuosa amb el propi cos i el dels altres", "la relació amb nosaltres mateixes i el nostre plaer. Plaer personal i compartit", "S'experimenta amb els sentiments i la identificació de cada persona", "Un conjunt d'atracció intel·lectual, física i emocional envers altres persones, autoestima cap a un mateix i plaer."* Una mirada positiva de la sexualitat que ens dóna a veure com hi ha un canvi en l'imaginari social de la sexualitat cap a una idea la qual busca el propi autoconeixement i plaer i es basa en el respecte d'una mateixa i de les altres.

Per altra banda, algunes de les persones enquestades donaven a veure que la sexualitat compartida amb altres persones els hi és complicat, ja que és un espai on surten moltes inseguretats, pors, vergonyes i hi ha una falta d'autoestima amb una mateixa que no acompanya per a poder gaudir d'un sexe compartit amb una altra. A més a més una de les enquestades va contestar que defineix la sexualitat com a "violència i vergonya". Ens dóna a veure que no totes les persones viuen la sexualitat de manera respectuosa i còmode sinó que hi ha molts aspectes que influeixen aquesta i pot ser una dimensió de la persona la qual no es visqui amb tranquil·litat.

També veiem com dues de les persones les quals han respost l'enquesta veuen la sexualitat com a tràmit per a la reproducció humana i la qual es basa en un desenvolupament dels caràcters sexuals primaris i secundaris.

2. Com has viscut la sexualitat de petita? (Pregunta oberta).

Respecte la pregunta de com les persones enquestades van viure la sexualitat de petites, segueix una definició general de què moltes d'elles no sabien que era i la vivien des de la desconeixença i la desinformació. La descriuen com: Un tabú, amb dubtes, poc autoconeixement, poca autoexploració, amb por, de manera normativa, estranya, reprimida, rara. No se'n parlava i a més a més, la sexualitat era una cosa dolenta que s'havia d'amagar, es considerava molt personal i íntima de cada persona. Aquestes son algunes de les respostes que van donar: *"Com una cosa, no dolenta, però si com una cosa tabú", "Com un tabú, tant a l'escola com a casa" i "Força reprimida, ja que des del sistema educatiu no em van donar eines per conèixer-me a mi mateixa i relacionar-me correctament amb la sexualitat."*

També veiem com hi ha dues respostes que fan referència a que a casa vivien la sexualitat més natural i oberta que fora de casa o a l'escola. *"A casa s'ha parlat des de ben petits de sexe, potser no explícitament de l'acte, però si de la importància que representa per a la vida d'una persona tenir una sexualitat sana"* Explica una de les persones que han respost l'enquesta. *"A casa meva no he tingut problemes amb la sexualitat (ni amb la forma de vestir, ni amb el què jugava) però a l'escola potser no es vivia de forma tan natural (estereotips molt marcats, rols de gènere molt marcats, sexualitat com a tabú...)"*.

3. Com vius la sexualitat avui en dia? (Pregunta oberta).

Arran de les persones enquestades he pogut veure com avui en dia moltes d'elles estan fent un procés d'autoconeixement sexual per a trencar amb el tabú. Moltes d'elles destaquen que és un camí llarg cap a viure una sexualitat lliure i sense tabús i que de mica en mica van trencant amb moltes idees i pors imposades de petites. *"La visc de manera oberta tot i que encara hi ha molta feina a fer"* diu una de les enquestades.

A les enquestes podem veure reflectit com cada vegada més la sexualitat es parla i debat obertament amb les persones de l'entorn. Remarquen que avui en dia s'estan oferint tallers, hi ha educadores sexuals i apareixen nous referents sobretot des de les xarxes socials que les ajuda a endinsar-se en la sexualitat i anar trencant amb molts tabús i estigmes apresos des de petites.

"Tinc molt clar que cada persona és lliure de ser, sentir, comprendre, practicar i experimentar la sexualitat com la persona desitgi" explica una de les persones enquestades. *"La veig com una oportunitat de treballar-me i d'estimar-me"* afirma una altra.

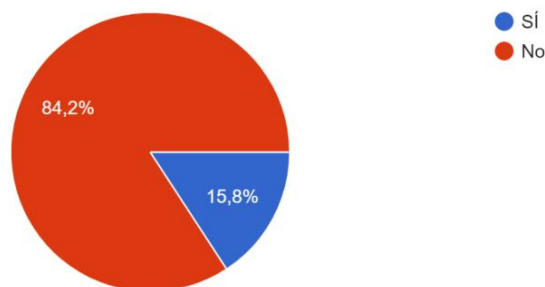
Hi ha dues persones que remarquen que avui en dia encara no la viuen bé ni lliurement i que per a una d'elles no és una dimensió personal a destacar de la seva vida i que no li dóna gran importància. Una altra destaca que l'autoconeixement de la pròpia sexualitat la portada a què s'ha li faci complicada la sexualitat compartida amb altres per falta de comunicació amb l'altre. Aquests casos ens fan veure com no totes les persones viuen de manera segura i lliure la sexualitat i que fins i tot és incòmode per algunes d'elles.

Veiem com per arribar a una sexualitat lliure i plaent és un camí llarg per a totes les persones i que avui en dia hi ha persones que la viuen més còmode que altres i que, tot i això, encara és un tabú de cara la societat.

4. Consideres que has tingut una bona educació sexual? (Pregunta tancada).

Consideres que has tingut una bona educació sexual?

19 respostes

En el gràfic podem veure com la gran majoria, un 84,2% de les persones enquestades han respost que no han tingut una bona educació sexual i un 15,8% sí que han tingut una bona educació sexual. Penso que té molt més pes el tant per cent que han respost que no han tingut una bona educació sexual i això ens dóna a veure quina carència hi ha en la desinformació sexual i quina poca importància es dóna aquesta dimensió de la persona que dura tota la vida i afecta molts àmbits de la persona.

5. Perquè? (Pregunta oberta).

Arran d'aquesta pregunta he pogut veure perquè l'educació sexual rebuda es valora de manera tan negativa. Expliquen que han viscut la sexualitat de manera molt desinformada i que això les ha portat a no trencar amb el tabú de la sexualitat.

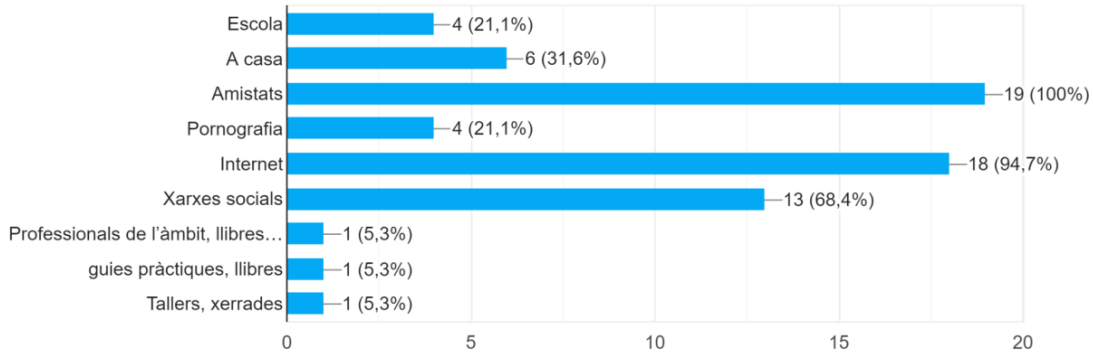
Destaquen que en els espais formals com a l'escola no han rebut educació sexual i que les úniques vegades que es parla de sexualitat era des d'un punt de vista biològic des d'uns petits tallers que es centraven en el coitcentrisme i la prevenció de l'embaràs o de malalties de transmissió sexual. *"Només una xerrada a 4t d'ESO sobre les malalties de transmissió sexual i els perills de la sexualitat, a més centrat (100%) en relacions cis-heterosexuals"* explica una d'elles. *"He trobat a faltar sobretot espais de debat i coneixença, tant del propi cos com de la dimensió sexual i el seu abast per a una vida plena", "ningú m'ha explicat res fins que ja estava ficada dins el fang"* i *"Manca d'informació, tabús, estigmes, prejudicis, vergonyes, pors, manca de xarxa, etc."* Són algunes de les explicacions de les persones enquestades."

Les 19 persones enquestades, diuen que s'han hagut d'informar sobre la sexualitat de manera autònoma i per pur interès propi, ja que és una informació que no ens hi ha arribat per cap banda, excepte els tallers d'educació sexual que van rebre a l'educació secundària que consideren que no va ser un aprenentatge molt positiu. Moltes d'elles han acabat trobat el suport en les amistats i en compartint experiències i vivències un cop ja s'ha trobat la sexualitat a la cara. Destaquen que els hi hauria agradat tenir tota la informació necessària abans de començar a explorar la pròpia sexualitat, ja que moltes d'elles ho han fet amb moltes pors i estigmes.

6. A partir de quines fonts t'has informat sobre la sexualitat? (Pregunta tancada).

A partir de quines fonts t'has informat sobre la sexualitat?

19 respostes

En aquest gràfic podem veure com la font més important les quals s'han informat les persones enquestades han estat a partir de les amistats, ja que les 19 persones enquestades han marcat aquesta opció. Aquestes dades ens deixa veure com les amistats és l'entorn més proper amb els quals aprenem unes de les altres a través de poder compartir experiències i parlar de la sexualitat. També veiem com l'internet (18 persones) i les xarxes socials (13 persones) han estat i són grans fonts d'informació per a aprendre sobre sexualitat. Totes aquestes es fan de manera autodidàctica i pel propi interès per culpa de la desinformació en àmbits formals i el tabú sexual. Altres també comenten que s'han pogut informar a través de tallers, xerrades, guies pràctiques, llibres i professionals de l'àmbit que estan sorgint avui en dia.

Veiem la poca representació (4 persones) que té d'educació formal en la formació i informació de la sexualitat en els i les persones de la generació Z i com a casa (6 persones) tampoc és un tema habitual al qual hi ha un gran aprenentatge i coneixement.

7. Com t'ha afectat l'educació sexual rabuda? (Pregunta oberta).

Veiem com el fet de no haver rebut una bona educació sexual, totes les persones enquestades, han viscut la sexualitat amb por, perdudes i amb molt tabú, cosa que això les ha afectat de manera negativa al desenvolupament de la dimensió de la sexualitat. Moltes consideren que han rebut una educació sexual i que la informació que els hi arribava al respecte estava plena d'estigmes, que era en correcte i que no i no se'ls hi

donava una mirada d'autoconeixement del propi plaer i per a viure una sexualitat lliure sinó més aviat una sexualitat reprimida i desconeguda.

La desinformació les ha portat a haver de buscar altres vies per a informar-se i de mica en mica anar construint la seva pròpia realitat i idees amb la sexualitat. Algunes d'elles comenten: "*La manca d'educació sexual en un passat ha fet que hagi viscut la sexualitat de forma molt superficial, sense donar-li la importància que té i estant molt desconnectada del meu propi cos*" i "*La primera vegada que em vaig masturbar no sabia que estava tocant ni com estimular-me*". Aquestes dues frases treuen a la llum com és d'important l'educació sexual i com el fet de no tenir-ne pot portar a una desconexió molt gran del propi cos i, al cap i a la fi, d'una dimensió molt important de les nostres vides.

8. Creus que has trencat amb estereotips (culturals, de gènere, etc) envers la sexualitat? Quins? (Pregunta oberta).

Quasi totes elles destaquen algun aspecte que consideren que han trencat amb algun estereotip en relació amb la sexualitat i com això les porta a viure una sexualitat més plaent i còmode amb una mateixa, amb les altres i amb la societat. Una d'elles diu que "*considerar la sexualitat com una part important de la vida*" cosa que abans no tenia en compte i penso que és el més important i rellevant per a ser-ne conscients i donar-li la importància que és mereix, ja que afecta molts aspectes de la vida.

Aquestes són alguns dels conceptes que consideren que han trencat estereotips en relació a la sexualitat: Parlar obertament de sexe, rols de gènere, pornografia, eines de plaer, no vestir com s'espera d'una noia, no seguir l'expressió de gènere preestablerta, l'orientació sexual, parlar de masturbació femenina, mirada en relació amb la monogàmia, coit centrisme, el sexe també és amb una mateixa, comunicació amb l'altre, no tot és com a les pel·lícules, estereotips físics, sexe anal, sexe homosexual. Totes aquestes idees s'escapen d'una mirada coit centrista heterosexual i de l'imaginari social que hi ha en la nostra societat que ens diu com s'ha de viure la sexualitat i el que és correcte i el que no. Estereotips que han trencat que els portes a poder viure una sexualitat més lliure i respectuosa amb els desitjos d'una mateixa.

Conclusió enquestes:

Arran de l'anàlisi de les enquestes, podem extreure com les persones enquestades tenen una gran mancança de formació i educació sexual que ha afectat quina visió i com han viscut la sexualitat des de petites fins avui en dia. A grans trets veiem com de petites hi ha hagut una gran desinformació i un tabú molt gran darrere de la sexualitat la qual ha afectat la relació amb la sexualitat d'una mateixa i compartida amb altres persones.

Que no es parli de sexualitat quan comença a ser un interès de la persona, fa que aquesta hagi hagut de buscar altres canals i fonts per aprendre del tema. Com moltes enquestades diuen al qüestionari el poc suport i informació que han tingut ha sigut a través de les amistats les quals comparteixen les pròpies experiències i també informació via internet. S'ha de tenir en compte que totes aquestes fonts estan infectades de les idees correctes dins de l'imaginari social de com s'ha de viure la sexualitat i això provoca que es continuïn reproduint moltes de les dinàmiques preestablertes.

Veiem com al llarg del desenvolupament de la persona, es van trencant amb alguns dels estigmes i tabús que hi ha, però, tot i això, la por i la desconexió són cap dalt en la sexualitat.

En les respostes veiem un petit reflex de com avui en dia, hi ha tendència al canvi, en qüestionar-se la pròpia sexualitat, qüestionar-se l'orientació sexual, qüestionar-se el propi gènere i descobrir la sexualitat des del plaer, l'autoconeixement i el respecte cap a una mateixa. Tot i això, moltes, encara tenen tabús i pors per a poder viure una sexualitat lliure i exposen que l'autoconeixement sexual és un camí llarg i complicat. El que sí que deixen molt clar és que troben més espais i referents per a poder parlar de sexualitat i no es senten extremadament desemparades i desinformades de quan van començar a descobrir la sexualitat.

Una limitació que podem destacar de les enquestes és que han quedat compreses a un petit grup de persones de la generació Z del meu entorn. Possiblement, les persones que senten més tabú i vergonya per parlar de sexualitat no han respost l'enquesta i, per tant, podem dir que les persones que han participat són persones que podem parlar de

sexualitat i possiblement tenen la mirada més oberta que d'altres. També s'ha de tenir en compte que si es fes l'estudi en un altre entorn, potser les dades sortien diferents, ja que la sexualitat és una vivència una de cada persona i és única.

Tot i això, sí que veiem que no han contestat l'enquesta moltes persones tot i passar-la per molts grups de WhatsApp i això pot ser símptoma de la poca acceptació que té parlar sobre sexualitat.

5.3.2. Entrevistes

Per a les entrevistes, podeu consultar l'Annex 1 per a veure la transcripció d'aquestes i l'Annex 2 per a veure la categorització de les entrevistes. Les categories escollides per a l'anàlisi de les dades de les entrevistes estan relacionades amb els objectius de la investigació, les quals són les següents:

- Imaginari social de la sexualitat
- Tabú social
- Educació sexual
- Transformació idea sexualitat.

Entrevista a Mandràgores:

Les persones entrevistades són dues noies que van crear el projecte de Mandràgores.

Mandràgores va néixer el 2016 amb "la voluntat de contribuir en l'educació sexual i afectiva adolescents, joves i dones, des d'una perspectiva feminista. Duem a terme aquesta tasca a través de tallers participatius i vivencials que facilitin una revisió crítica de la sexualitat" (Mandràgores, 2022). Per a elles, la sexualitat és una eina de transformació social potent pel que fa a la relació que tenim amb la pròpia sexualitat i per a l'empoderament davant del control del propi cos i les relacions.

Una d'elles va estudiar ambientals a la universitat i l'altre va fer el grau de geologia i un màster de sexualitat i gènere. Avui en dia està estudiant el grau d'educació primària per a ser professora i també està formada en l'àmbit de facilitació de grups. Les dues han anat fent cursos a diferents universitats que tenen a veure amb l'educació sexual,

ginecologia natural, etc. Consideren que l'aprenentatge més gran que han tingut ha sigut a partir de l'experiència laboral amb joves i adolescents i en l'activisme feminista que les dues participen. A més a més les dues han estat molts anys en el món associatiu del lleure treballant amb persones i això les porta a un gran recorregut pel que fa a l'educació i la formació laboral.

Conjuntament, van començar a treballar sobretot amb grups de dones i joves instituts o en altres espais com els esplais, caus i equipaments juvenils. Avui en dia també han entrat a les escoles on estan fent un treball amb infants de 5è i 6è de primària. Han vist la necessitat de començar a formar a altres educadores, ja sigui famílies, professores, educadores del món del lleure, etc, ja que forma part de la seva missió per a canviar la visió que hi ha en la sexualitat. Depenent del col·lectiu adapten la seva tasca a les necessitats de cada un per a poder indagar en aquells aspectes més necessaris i trencadors per a cada un. Amb adolescents sobretot treballen per a desmuntar mites i treballar l'autoconeixement del cos. Amb persones adultes revisen la mirada que hi ha sobre la sexualitat, desmunten mites inculcats des de petites i donen eines per a fer una revisió per a poder acompanyar en la sexualitat.

“Per a nosaltres la sexualitat és un tema molt important perquè està molt present en l'àmbit social, tenim molts ímputs sexuals i vivim en una societat molt hipersexualitzada, on moltes vegades tenir sexe compartit és un símbol d'estatus social o sexualitzem constantment els cossos de les dones. Alhora també és un tema molt tabú, moltes vegades és complicat trencar mites perquè la gent en parla molt poc. Hi ha molts mites i moltes creences, però no hi ha espai per a qüestionar-los”

Aquesta cita, ens dóna a veure perquè elles creuen que la sexualitat és una dimensió molt important de la persona la qual afecta molts àmbits de la vida. Per aquest motiu, troben fonamental generar espais de confiança els quals es pugui parlar de sexualitat sense pors i tabús.

A grans trets Mandràgores exposen com l'imaginari social en vers la sexualitat afecta la vivència d'aquesta a totes les persones. Consideren que socialment hi ha una mirada molt coit centrista de la societat la qual això afecta en l'educació que s'ofereix els i les

joves que es basa en la prevenció i el risc. Com el sistema sexe-gènere afecta totalment en els rols de poder i en quines conductes són correctes segons el rol de ser home o ser dona bastant-nos en una idea molt binarista de gènere. Com el fet de no parlar de sexualitat i fer-ne d'aquesta part de la vida un tabú ens porta a buscar altres fonts per aprendre de sexualitat que no són ni de bon tros una bona influència, ja que perpetuen molts rols i dinàmiques que reparteixen l'autoconeixement i viure una sexualitat plaent.

També fan referència a la medicina posant la mirada sobre les pastilles anticonceptives. Exposen com es troben amb moltes dones que utilitzen aquest mètode anticonceptiu i això les ha portat a estar molt desconnectades del propi cos i del cicle hormonal femení. Aquesta desconexió porta a un desconeixement d'una mateixa que provoca que encara perpetuem el tabú del mateix cos i sobretot en les dones.

Comenten que el llarg dels anys hi ha hagut un canvi de mirada en el paradigma de la sexualitat, gràcies, els nous referents que hi ha avui en dia, però que, tot i això, és un camí molt llarg i que cal continuar treballant. Com podem veure a la següent cita, expliquen que veuen un canvi molt superficial i poc profund i que caldrà trencar amb aquesta superficialitat.

“Hi ha canvi però encara molt tabú i una sexualitat molt estigmatitzada. Tenim més entesos aquests conceptes i que és correcte i què no dir, però alhora potser no estem fent un qüestionant real d'aquest model i per exemple, amb el gènere o l'orientació no estem qüestionant realment o repensant des d'un lloc positiu ni acompanyat sinó des d'una cosa una mica més superficial”

Elles opten per una educació sexual des del respecte d'una mateixa i cap a les altres, des de l'autoconeixement, des de la llibertat, des del plaer de la persona, des de l'exploració del desig i des de l'exploració del propi gènere, gustos i límits. Per això, configuren els seus tallers i espais educatius de manera tota persona es senti lliure en participar i de mica en mica anar trencant amb molts estigmes preestablerts socialment per arribar a una sexualitat única i lliure de cada persona.

Entrevista professor de la ESO

Aquesta entrevista la vaig fer a un professor que vaig tenir a secundària quan jo era infant i que duia a terme una classe d'educació sexual la qual persones de la generació Z van passar per aquella formació. El professor és llicenciat en biologia i actualment està treballant com a mestre d'educació secundària.

Explica que des de fa anys és professor d'educació sexual a l'edat de 14-15 anys, tercer de l'ESO, ja que troba que la sexualitat és absolutament necessària per a l'educació.

En tota l'entrevista podem destacar que té una mirada molt fisiològica pel que fa a la sexualitat, perquè un dels seus principals objectius és aprendre a posar nom a les parts del cos per a fer un autoconeixement físic a més a més que a la llarga les joves puguin comunicar-les i reconèixer-les. Considera que posar nom a les parts dels òrgans sexuals ajuda a trencar amb el tabú i les vergonyes.

“defensa de la dignitat de la relació entre iguals i a defensar el paper de la noia per davant dels masclismes o micromasclismes tant presents en el nostre «entorn cultural»”

En aquesta argumentació que fa el professor explica que és la nova mirada que intenta donar els i les joves de l'escola. Podem ressaltar com intenta defensar uns ideals feministes per a trencar amb la discriminació de les dones, però potser no és la manera més adequada de portar-ho a terme, ja que dóna a entendre que algú ha de defensar a les dones davant del masclisme en lloc d'empoderar a les dones a defensar-se elles soles i continua mercant uns rols molts clars que pertocquen per ser home o dona. En aquesta nova visió de la sexualitat també afirma que *"cada vegada més treballa el tema dels rols en les relacions i com es poden sostenir les desigualtats en gustos i necessitats personals. Poder establir relacions lliures, segures i satisfactòries a nivell emocional i també físic-sexual."* A més a més de parlar de la fisiologia del cos i posar els diferents noms a les parts del cos com feia els anys anteriors.

Explica que ha vist com el paper de les noies ha canviat amb els anys. Avui en dia es senten més lliures en expressar i comunicar obertament com volen viure la seva sexualitat i més còmodes en parlar d'aquesta, però també senten molta pressió pel que

comporta el seu rol dins una relació i sovint parlen o accepten temes i situacions que anys enrere no haurien estat consentits.

Té uns continguts predeterminats per a l'assignatura, però la resta els basa en els interessos i inquietuds dels adolescents els quals acostumen a voler saber sobre la llibertat d'expressar i sobre les tendències sexuals.

5.4. Categorització

Un cop feta la recollida de dades de les entrevistes i haver transcrit tota la informació, he classificat els temes d'interès de la meua investigació amb diferents temàtiques i colors per a poder fer una diferenciació de les diferents idees i conceptes clau. Aquestes categories estan plantejades a partir de la pregunta de recerca que em vaig fer un principi i dels objectius plantejats.

Seguidament, explicaré i faré un petit anàlisi de la informació obtinguda arran de les entrevistes la qual podeu trobar la taula especificada en l'Annex 2. He organitzat l'anàlisi de les categories de manera que primer exposo la idea general de la categoria i després les diferències que puguin haver-hi entre les dues entrevistes.

- **IMAGINARI SOCIAL DE LA SEXUALITAT:** Fa referència a quina construcció social i idees preestablertes socialment tenim en vers la sexualitat. Relaciona directament la part teòrica i la pregunta de recerca per entendre sota quines idees concebem la sexualitat que ens porten a viure-la d'una manera o d'una altra.

A grans trets, com ja està explicat més extensament al marc teòric, expliquen que vivim sota un imaginari social al qual ens parla i ens ensenya una sexualitat homogènia, la qual hi ha una manera correcta de viure-la i si et trobes fora de la idea acceptada socialment passes a ser rebutjada per part de la societat. També tenen en compte com vivim és una societat hipersexualitzada la qual la sexualitat es troba constantment el nostre dia a dia i això fa que estiguem plenes d'influències de quina és la manera correcta de viure la societat i si no et sents exclosa d'aquesta.

Una altra idea al qual destaquen sobre la construcció de l'imaginari social de la sexualitat és el binarisme de gènere, ja que influeix directament en els rols de gènere de si ets home o dona i com a conseqüència influeix en com i quins tipus de vincles establim amb les altres persones al llarg de la vida. Una idea que oprimeix molt l'autoexploració des del desig i des del plaer i que un cop acceptes qui ets i surts fora del binarisme clàssic es pot generar un gran rebuig cap a la persona.

Parlen de què els tres pilars principals pels quals es basen les persones de la generació Z avui en dia són: Orientació cisnormativa, coit centrisme i en una sexualitat homogènia. Aquests tres conceptes ens fan veure com la falta d'educació sexual ha fet que avui en dia seguim moltes de les dinàmiques socials que ens porten a una repressió de la pròpia sexualitat que no ens deixa explorar més enllà del correcte i normatiu.

Per una banda, la mirada de mandràgores té una visió més holística de tot el context i de l'imaginari social al qual construeix la idea de sexualitat i treu a la llum molts conceptes de rellevància per entendre perquè avui en dia vivim la sexualitat d'aquesta manera. En canvi, la mirada de professors és més educativa i gairebé només es centre en l'educació adquirida a través de la pornografia i de la televisió.

Les dues parts coincideixen en el que el control i repressió cap a les dones és molt present en el dia a dia. Veuen com moltes noies i adolescents pateixen molta pressió pel rol que tenen, pel simple fet de ser dones. Destaquen que algunes d'elles tenen una idea molt clara de quin rol han de tenir dins una relació de parella i això sovint les porta a fer accions que si es centressin en el seu desig de com ho volen no ho farien. Això les porta al fet que hi hagi un control social, cultural i de dinàmiques de la seva sexualitat i no la puguin viure de manera confiada i lliure amb elles mateixes i amb les altres.

- **TABÚ SOCIAL:** Aquesta categoria fa referència a tots els tabús i mites que envolten la sexualitat i que ens generen por i estigmatitzen la sexualitat.

Avui en dia, la sexualitat continua sent un tema molt tabú i vergonyós per a moltes de nosaltres i per a parlar-ne obertament a la societat. És un tema molt present a les nostres vides, però no hi ha espais els quals se'n puguin parlar, explicar experiències, dubtes, por, ja que el tabú passa per sobre de l'aprenentatge. Veiem com el fet de no

haver-hi quasi educació sexual en l'àmbit formal o en qualsevol àmbit és un reflex del tabú social per a parlar-ne i de la poca importància que s'ha li dóna quan el cap i a la fi estem en contacte amb la sexualitat cada dia.

Expliquen que en la majoria de grups de joves, la diferència més gran que es nota és que han trencat amb el tabú de l'orientació sexual. Moltes d'elles no tenen problemes en dir que són bisexuals o que els hi agraden persones no binàries o persones del mateix sexe, ja que ho viuen de manera normal i natural en el seu context. Tot i això, sí que destaquen que les dinàmiques i lògiques heterosexuales continuen sent les més comunes igual que el qüestionament del propi gènere, ja que és un procés molt llarg de canvi.

Comenten com la medicina, sobretot les pastilles anticonceptives, ha estat una eina de control sobretot pel cos de les dones i això ha provocat que hi hagi una desconexió molt gran en els cicles hormonals femenins així fent que el desconeixement d'una mateixa es torni un tabú per a totes. Ser unes pròpies desconegudes amb nosaltres mateixes i moltes vegades no entendre's perquè mai ningú ens ha educat per entendre com són els nostres cicles. *"Ens trobem amb persones amb vulva que no saben com és la seva vulva"* comenten les mandràgores donant a veure quin tabú més gran hi ha amb el propi cos. Pel que fa al professor, no comenta res el respecte.

Tot i que avui en dia la sexualitat encara és un tabú molt gran a nivell personal i social, comença haver-hi tot un moviment per a trencar amb aquest tabú. Estan sorgint molts referents, sobretot via xarxes socials, que trenquen amb el tabú de la sexualitat i generen espais lliures per a poder-ne parlar així oferint una educació sexual des de la llibertat i l'autoconeixement.

- **EDUCACIÓ SEXUAL:** Aquesta categoria fa referència a l'educació sexual que ha tingut la generació Z i l'educació que hi ha avui en dia, amb la intenció de veure i entendre com hem arribat fins aquí i com l'educació pot ser un fet tan important per a introduir la sexualitat.

La primera cosa a ressaltar que comenten a les entrevistes és la frase següent: "El que passa a les aules, és un reflex de què passa a la societat", comenten les noies de Mandràgores. Aquesta idea també la comparteix el professor el llarg de l'entrevista i per

això dóna importància el contingut de les seves classes. És clar que el que és viu i s'aprèn a les aules és una reproducció directa de les dinàmiques les quals funcionen socialment i com aquestes influeixen a totes les persones i a tots els àmbits siguin formals o no.

Mandràgores, comenten que l'educació sexual, sempre s'ha basat en un model sexual des de la prevenció i el risc. Un model que es centre en la prevenció de l'embaràs i de la transmissió de malalties a més a més de fer-se des d'una mirada molt coit centrista i heteronormativa. És exactament una educació que reflex el com es viu la sexualitat socialment.

Per una banda, les Mandràgores tenen una mirada molt holística de l'educació sexual i posen èmfasi en tots aquells trets culturals i de l'entorn que han definit com s'ha de viure la sexualitat. Comenten com la religió cristiana ha influenciat molt a les vivències de la sexualitat i ha generat moltes dinàmiques i idees sexuals que avui en dia encara vivim. Per exemple van introduir el concepte de virginitat per a poder parlar de les dones que eren purés (aquelles que no han tingut sexe mai amb ningú) o persones que si havien tingut sexe abans de casar-se, ja no estaven ben vistes. Per una altra banda, el professor parteix d'una mirada més fisiològica del cos al qual dóna importància el reconeixement de les parts d'aquest i entendre quina funció tenen.

Tant unes com altres parlant del canvi de mirada cap a posar l'infant el centre que s'ha fet. L'educació sexual que duen a terme avui en dia acostuma a partir dels interessos dels infants i joves així oferint i cobrint aquelles necessitats que elles tenen. Des del meu punt de vista posar l'infant el centre és de vital importància per a respectar els seus interessos, però que per a cobrir aquests buits s'ha de ser des d'una mirada inclusiva i respectuosa per a totes.

Donen a veure, sobretot les Mandràgores, que no hi ha hagut i avui en dia és molt difícil que hi hagi una bona educació sexual i que aprenen a través de mites estigmes i dinàmiques que no eduquen per viure la sexualitat de manera lliure.

El fet de ser un tema tant tabú a escala social, ressalta com és de necessària una bona educació sexual per a poder trencar amb totes les idees preconcebudes.

- **TRANSFORMACIÓ IDEA SEXUALITAT:** Aquesta categoria a referència a quin canvi hi ha de l'imaginari social en els darrers anys i com la comencem a viure avui en dia.

Pel que fa a la transformació de la mirada sobre la sexualitat els entrevistats estan d'acord a dir que avui en dia hi ha més llibertat d'expressió a l'hora de parlar del tema que fa uns anys no hi havia. Sobretot destaquen que és un canvi molt recent que es veu encara molt amagat i que és un llarg camí educatiu per a poder trencar totalment amb el tabú de la sexualitat. Aquest canvi ha estat més significatiu en les noies, ja que cada vegada més parlen sobre sexe sense tantes vergonyes i com els hi agradaria que fos el sexe.

Un altre canvi significatiu que destaquen avui en dia és l'acceptació i normalització de l'orientació sexual diversa. La majoria dels grups d'adolescents i joves parlen d'homosexualitat, bisexualitat i altres orientacions de manera normal i comuna en els seus grups d'amistats, ja que algunes d'elles no viuen una sexualitat estrictament normativa. Tot i això, s'ha de ressaltar que les dinàmiques normatives continuen sent les majoritàries.

Les noies de Mandràgores pretenen canviar la mirada d'una educació sexual des de la prevenció i el risc i parlen d'una sexualitat que parteixi de l'autoconeixement, de l'exploració de la sexualitat i des del propi cos de manera lliure i respectuosa. No només tenen en compte la salut física i biològica sinó que posen èmfasi en la prevenció fora de la mirada heterosexual, la comunicació, la sexo afectivitat, el propi desig, la part emocional i generar espais amb 0 tabús i pors. Una nova idea d'educació sexual que té en compte la part física de la persona i la part emocional d'aquesta. El professor també destaca un canvi de mirada cap a una educació sexual que té en compte l'afectivitat i la pressió pels rols de gènere preestablerts. També fa èmfasi en posar el punt de mira en els alumnes i centrar-se en els seus gustos i interessos.

Les noies de mandràgores expliquen que per a elles l'educació sexual és bàsic fonamentar l'autoconeixement del cos, ja que és un aspecte clau per a la vivència de la mateixa sexualitat i sobretot per les persones amb vulva que és on hi ha més tabú, així desmuntant mites en torn la menstruació i la divinitat que són aspectes molt arrelats a

la nostra societat i acaben sent mecanismes de control del cos de les dones.

"És una eina de transformació molt potent, transformar la relació que tenim amb la nostra sexualitat ens pot empoderar moltíssim davant del control del cos i les relacions i de poder i també pot acabar configurar relacions a nivell social diferenciades." Afirmen les mandràgores donant a veure la seva visió sobre la importància de l'educació sexual.

Per acabar veiem com de mica en mica hi ha una transformació en la idea de sexualitat i que passa de ser un tabú complet a generar-se espais els quals lluiten per a poder parlar de sexualitat obertament tenint clar tot l'imaginari social que hi ha darrere per a trencar amb aquest i caminar com a una sexualitat lliure i respectuosa per a totes. Es destaca com és d'important l'educació sexual a les aules, ja que acabarà fent de reflex a la societat.

5.5. Discussió dels resultats

Arran d'analitzar i endinsar-me dins la informació que he obtingut tant des del marc teòric com des del marc pràctic amb les eines de recollida de dades veig com a grans trets, tota la informació obtinguda acaba parlant i centrant-te en una mateixa mirada.

Mandràgores han format gran part del meu marc teòric i en entrevistar-les vaig veure com totes les idees quedaven relacionades amb el marc teòric. El fet de basar-me tant en la seva mirada i fonts ha suposat una limitació a l'hora de tenir diferents arguments i mirades pel que fa a la sexualitat, però, tot i això, han sigut fonamentals en la meua recerca, ja que comparteixo molt els seus ideals i creia molt interessant que fessin d'element cap dalt en el treball.

Un dels aspectes més rellevant en la investigació, és la mirada que hi ha sobre la sexualitat. Per una banda, en el marc teòric veiem tota aquesta basant científica i de salut que podem fer-hi relació amb la mirada més biològica i fisiològica del professor de l'escola. Per altra banda, veiem aquesta mirada més holística que es centre en la història de la sexualitat i quina és la cultura i idees socials que formen aquest imaginari social.

Seguint aquestes dues mirades pel que fa a la sexualitat i contrastant amb la història de la sexualitat que trobem el marc teòric, veiem com hi ha diferents elements capt dalts

que han influenciat molt en la manera que tenim de viure i entendre la sexualitat. Primer de tot veiem com la medicina i la ciència ha sigut un element cap dalt a l'hora de construir l'imaginari social de la sexualitat, ja que antigament es basava en una mirada molt clara des de la salut sobretot per a la prevenció d'embarassos com veiem en el marc teòric. Podem veure com el professor encara té moltes influències d'aquesta mirada en el seu model educatiu. Un fet a destacar seria el moment al qual van aparèixer les pastilles anticonceptives que van passar a ser una sort molt gran per a totes aquelles dones que volien decidir i tenir un control del propi cos. Aquest fet era des d'una mirada de salut i d'un moviment feminista que lluitava perquè les dones poguessin decidir si sobre el seu cos i decidir si volien ser mares o no. Avui en dia, aquestes pastilles han passat a ser un control del cos de les dones del sistema patriarcal, que provoca que les persones que les prenen hagin perdut totalment el control del seu propi cos i del seu cicle natural. Ha fet que estiguem desconnectades del cos fa que hi hagi un desconeixement real d'una mateixa, així passant a ser controlades per a les pastilles anticonceptives i, per tant, del sistema. Aquestes dades són extreptes de l'entrevista de Mandràgores que ofereixen una informació nova que no està explicada en el marc teòric.

Arran de les enquestes he pogut obtenir informació teòrica la qual fa referència a la religió. Aquesta també ha estat un element cabdal en la sexualitat que avui en dia encara arrosseguem. Veiem com la religió va imposar molts conceptes com la virginitat, la puresa i el sexe com a fi de la reproducció. Totes aquestes idees les continuem vivint avui en dia. Pel que fa a la virginitat podem veure a les enquestes com moltes joves tenen molta pressió per a les relacions sexuals i com això afecta el desenvolupament de la persona des de l'autoestima i la confiança. Pel que fa a la puresa, sobretot a les dones, avui en dia les dones encara vivim la sexualitat amb vergonyes, per i si gaudim del propi plaer ja se'ns considera unes "brutes i guarres".

Arran de tots aquests fets històrics la mirada que hi ha envers la sexualitat a trets generals passa pel tabú i per la vergonya de parlar-ne, d'experimentar-la i de compartir-la.

A les enquestes, hi ha una persona que es defineix com a dona, que defineix de la sexualitat com a violència i per i aquesta informació ens dóna a veure com la repressió i violència que han patit les dones des de fa anys, avui en dia encara és un fet que es viu i que això comporta que moltes dones puguin no sentir-se còmodes amb la sexualitat que és una dimensió principal de la persona, ja que influeix 100% la manera que tenim nosaltres d'establir vincles i relacionar-nos amb les altres persones. En el marc teòric quasi no faig referència a les violències, ja que m'he centrat en la part més de construcció de l'imaginari social, però, tot i això, em sembla de gran rellevància comentar-ho, ja que és una realitat que no es pot passar per alt.

Tant en el marc teòric com en el marc pràctic treiem els mateixos conceptes per a poder definir l'imaginari social de la sexualitat al qual vivim. Acabem agrupant arran de les fonts d'informació i investigació teòrica, que la sexualitat en la societat actual en la qual vivim s'emmarca sota els següents conceptes: homogènica, normativa, heterosexual, coit centrista, centrada en els genitals, discriminatòria, cisnormativa, sexe-gènere, binària, masclista, patriarcal, repressiva, estereotipada, dinàmiques molt marcades, vergonyosa i tot això viscut des d'un tabú sexual amb molta desinformació.

Comparant les fonts de recollida de dades, veiem com algunes de les persones enquestades i el contacte que té el professor amb les seves alumnes, expressen que la sexualitat compartida amb altres persones els hi és complicada, ja que senten molta pressió i inquietuds. Parlen de por i de vergonya i sobretot les noies senten pressió pel rol que els hi pertoca tenir d'uns la parella i com han d'actuar el respecte. En aquest fet veiem com els rols de gènere influeixen directament a la vivència de la sexualitat d'aquestes persones i com la falta de comunicació i de límits és present a l'hora d'establir vincles amb altres persones.

També podem destacar i contrastar amb el marc teòric la importància de l'etapa de l'adolescència i les amistats. En el marc teòric veiem com l'important són les amistades a l'etapa de l'adolescència, ja que és el moment de descobriment propi i de la creació de la mateixa identitat. Aquesta informació contrastada amb les eines de recollides de dades, veiem com les amistats en l'adolescència són una de les fonts principals i més importants pel que fa a l'aprenentatge de la sexualitat perquè constantment s'expliquen

experiències i comparteixen dubtes i inquietuds. S'ha de tenir en compte que, per una banda, pot ser un aprenentatge molt positiu per a totes les adolescents, però, per altra banda, aquesta informació i experiències que comparteixen està influenciada totalment per l'imaginari social de la sexualitat i això porta que es puguin continuar perpetuant molts rols i dinàmiques repressives i de control en la sexualitat. Aquí veiem com la falta d'una bona educació sexual influeix a l'aprenentatge sexual dels i les joves de manera sana i respectuosa.

El gran canvi que veiem al llarg dels anys i que també es destaca en tota la meua recerca és el canvi de mirada pel qual s'està treballant a l'hora d'educar en sexualitat. Estem passant d'un model que entén l'educació sexual des d'una mirada de la reproducció i la prevenció a una mirada que té en compte el context social i surt fora de la norma de sexualitat. Veiem com avui en dia hi ha tot un moviment de professionals i persones influents a les xarxes socials que treballa cap a una sexualitat que es basi en els conceptes següents: informació, coneixement, plaer, confiança, descentralització del plaer, trencant amb la normativitat, lliure, curiosa, sexo-afectiva, emocional, comunicació, cos, límits, curiositat, autoestima i sobretot fer-ho des del propi autoconeixement i del desig.

En totes les fonts d'informació tant la part teòrica com pràctica, s'arriba a la conclusió que la sexualitat és un tema molt tabú i vergonyós per a la societat i que no s'ha li dóna la importància que s'ha li hauria de donar perquè influeix a molts contextos de la persona. Així i tot, sí que es destaca que de mica en mica està havent-hi un canvi d'aquest paradigma que mira cap a una sexualitat més lliure i oberta. Un canvi lent i complicat que de mica en mica es va fent i que va canviant l'imaginari social de sexualitat. El canvi més significatiu o destacable és la idea d'orientació sexual sortir de l'heteronormativitat. La gran majoria de persones continuen seguint i vivint una orientació sexual cis heteronormativa, però cada vegada més i sobretot els grups de joves d'avui en dia l'orientació sexual no normativa està molt acceptada i la majoria d'elles viuen i pensen en els seus gustos. Veiem com per exemple la generació dels anys 70 encara és un aspecte que costat d'entendre, veiem com a la generació Z en gran part ho accepta, però que encara costa viureu en una mateixa i veiem com en les noves generacions ja s'accepta i ho viuen. Tot això s'ha de tenir en compte que encara que hi

hagi un canvi, el col·lectiu LGTB+, encara és oprimit, discriminat i que patint molta violència.

Per tant, podem concloure que està havent-hi un canvi real en l'imaginari social sobre la sexualitat i que hi ha persones que treballen per aquest canvi des d'una mirada per a trencar amb el tabú que de mica en mica es va aconseguint.

5.6. Aspectes ètics de la recerca

A l'hora de dur terme la recollida de dades vaig tenir en compte la ètica de la reserva. Per aquest motiu, alhora de tenir les dades tant amb les enquestes com amb les entrevistes vaig explicar de manera detallada el meu tema de treball i els objectius de la investigació. Per una banda, amb les enquestes va ser una comunicació més llunyana alhora de traspasar la informació i tenir contacte per a informar de les dades obtingudes però amb les entrevistes sí que va haver-hi un coneixement més profund de les persones entrevistades de quina utilitat es farien amb les dades obtingudes.

En tot moment, em vaig presentar com a alumna que està realitzant un treball de final de grau de la universitat de Vic i mai com a professional de l'àmbit. Sempre deixant clar que era una investigació des de la universitat i com a formació de la meua futura professió.

També s'ha d'esmentar que hi ha un pacte de confidencialitat amb els noms, per a mantenir l'anonimat i en les dades obtingudes. En el cas de les enquestes garanteixo mantenir l'anonimat de les persones enquestades, ja que es un formulari de manera anònima el qual no puc saber qui va respondre les enquestes, ja que considerava que no era una informació rellevant per a mi. En el cas de les entrevistes, les persones entrevistades van firmar un document al qual autoritzaven poder ser entrevistades i que la seva informació fos utilitzada per el treball.

Tota la informació extreta de les enquestes i de les entrevistes estarà ben citada i referenciada en el treball.

A mes a mes he donant l'opció per a totes aquelles persones que ho vulguin, fer-lis un retorn de les dades obtingudes i com aquestes han acabat trespasant en el treball final. Fer accessible l'informació que aquestes persones han fet arribar i han sigut cap dalt per a la meva investigació.

6. Conclusions

Quan parlem de sexualitat moltes vegades el primer que ens ve el cap són paraules com sexe, cos, masturbació, el coit, etc. En aquest treball he volgut donar a veure que la sexualitat va molt més enllà del cos, que la sexualitat ens parla de l'afectivitat, de l'autoestima, del propi reconeixement, del plaer, d'emocions i que tot això configura la persona per a poder-se desenvolupar i establir vincles amb les altres persones. Per tant, com vivim la nostra sexualitat és cap dalt per a poder establir relacions sanes i curioses amb nosaltres mateixes i els altres.

En aquest últim apartat relacionaré tota la investigació per a veure si he donat resposta a la pregunta de recerca i si he pogut completar els objectius plantejats, a més a més d'algunes reflexions que m'ha generat el treball.

La pregunta de recerca era la següent: Quin impacte ha tingut per a les persones de la generació Z l'educació sexual rebuda i de quina manera aquesta ha influenciat als rols i creences que tenim avui en dia. La resposta aquesta hipòtesi després realitzar el treball i d'obtenir informació i diferents opinions conclou en uns mateixos arguments. La generació Z no va tenir una educació sexual de qualitat i això ha afectat de manera molt important a l'aprenentatge i transcurs de la seva sexualitat fins al dia d'avui. La desinformació i tabú vers la sexualitat ha fet que la sexualitat d'aquesta generació es visqui des del tabú i perpetuant moltes dinàmiques repressives cap a elles mateixes. Veiem com els rols de gènere han estat molt mercats des que vam néixer i que això ha comportat que visquem la sexualitat d'una manera o d'una altra i no hi ha hagut una educació que ens ensenyi a trencar amb tots els estigmes i prejudicis preestablerts. Per tant, podem dir que l'educació sexual que ha tingut la generació Z, que ha estat molt poca i des de la normativitat i ha impactat en els rols i creences sexuals que tenim avui en dia de manera molt considerable. Aquest impacte ha fet que moltes persones d'aquesta generació visquin una sexualitat homogènia, normativa i des de la vergonya i por. Tot i això, sí que veiem que avui en dia és una generació que a grans trets té curiositat per a descobrir la seva sexualitat i que aprofiten per aprendre d'aquesta nova corrent que lluita per a trencar amb el tabú de la sexualitat.

Dels 5 objectius que em vaig plantejar en un principi per a la recerca, considera-ho que els he completat tots menys l'últim. Arran del marc teòric i eina de recollida de dades, he pogut conèixer com la generació Z viu avui en dia la sexualitat fent èmfasi en els rols i creences que tenim interioritzades dins nostre. També he pogut veure que l'educació sexual que ha rebut aquesta generació ha estat molt escassa i que les fonts per les quals s'han informat principalment han estat les xarxes socials, internet i amistats. L'àmbit formal no ha format part d'aquesta educació sexual. A més a més he pogut veure com arran de l'educació sexual rebuda es continuen perpetuant tot un seguit de rols i creences que fa que es continuï discriminant a totes aquelles persones que surten fora de la norma. Per acabar amb els objectius complerts, s'ha vist com avui en dia està havent-hi un moviment social, professional i per les xarxes socials que lluita i treballa per a canviar la idea de sexualitat i que els i les joves s'enriqueixen de coneixements d'aquestes noves fonts més respectuoses.

L'objectiu que no he acabat completant és el d'arribar a fer una proposta d'educació sexual per a les persones de la generació Z un cop ja sé quines són les seves carències i necessitats que els hi agradaria ser cobertes avui en dia.

Dins les eines de recollida d'informació, em vaig trobar amb la limitació que volia fer un grup de discussió per parlar de la sexualitat que no vaig ser a temps. Pretenia generar un espai el qual pogués obtenir informació i vivències de manera propera i personal a més a més de també ser un espai educatiu al qual es possessin sobre la taula molts dels tabús i mirades que tenim cap a la sexualitat. El fet de no poder dur a terme aquesta recollida de dades, ha fet que una part que considerava molt rellevant de la recerca, com és aquesta relació propera i real amb les persones de la generació Z, no hagi pogut estar possible. Tot i això, estic molt contenta de les explicacions i argumentacions que han donat a les enquestes i arran de fer el treball he generat espais el meu dia a dia els quals han portat a parlar de sexualitat amb el meu entorn que han estat molt interessants.

Una de les primeres reflexions que vull fer sobre la realització del treball tracta sobre els continguts i vocabulari utilitzat. M'he adonat que he tingut la sort d'escollit un tema que abans de començar el treball, ja el coneixia i estava mínimament informada. Penso que si no hagués estat un tema d'interès propi abans de redactar-lo m'hauria estat molt

complicat relacionar tot de conceptes nous, definits al glossari del principi del treball, ja que no estem tan habituades a utilitzar en el nostre dia a dia i que sovint pot ser complicat entendre'ls. També vull aclarir que la majoria del meu redactat està escrit en femení genèric, perquè parlo de persones i d'aquesta manera incloc a totes les persones independentment del seu gènere.

Em va sorprendre sobretot les primeres respostes de l'enquesta pel que fa a la pregunta de com defineixen la sexualitat. Gran part van definir la sexualitat de manera molt positiva i això em va sobtar que ja no m'esperava una idea tan positiva pel que fa a la sexualitat. Evidentment que hi havia una mirada no tan positiva de la sexualitat que també és molt important tenir en compte, però no quedava tan representada. Algunes de les respostes amb una mirada positiva que van donar són les següents: "Autoconeixement, plaer i aprenentatge", "Gaudir i respectar" i "Un plaer". Em van sorprendre aquestes respostes perquè s'allunyaven del sexe només físic i donaven a veure altres aspectes que formen part de la sexualitat.

Això em va fer pensar: està havent-hi una mirada més positiva i trencadora amb la sexualitat? A partir d'aquí vaig pensar altres opcions les quals podien donar resposta aquesta pregunta les quals algunes ja les he comentat al llarg del treball. Per una banda, vaig pensar que potser les persones que havien respost l'enquesta eren persones que es qüestionaven la seva pròpia sexualitat i que no tenien grans problemes en parlar-ne. Possiblement, les persones que viuen la sexualitat amb més tabús i vergonyes, se'ls hi fa complicat parlar de sexualitat i més quan has de reviure experiències i idees d'ençà que eres petita. Per altra banda, em va agradar molt llegir algunes de les respostes, ja que em va donar esperança en què realment està havent-hi un canvi en l'imaginari social de la sexualitat i que les persones tenen ganes de canvi i de descobrir el mateix plaer i desig.

Com ja he comentat en alguns apartats del treball, està sorgint tot un moviment molt gran i fort per a lluitar per a l'eliminació del tabú de la sexualitat i totes les creences que l'envolten perquè les persones puguem viure la sexualitat de manera única i lliure. Hi ha moltes activistes que actuen per a donar a conèixer la sexualitat, incentivar l'autoconeixement, buscar el propi desig, veure quins són els propis límits, la menstruació i molts altres aspectes per a poder viure de manera lliure la sexualitat.

Molts d'aquests referents són persones que al llarg de la seva vida han patit algun tipus de discriminació. Ens trobem activistes trans que parlen dels gèneres, ens trobem a dones que han patit violències, ens trobem a persones amb cossos no normatius, ens trobem a referents on la seva orientació sexual surt fora de l'heteronormativitat. S'ha generat una xarxa d'educadores molt gran que de mica en mica va agafant més força i va trencant amb moltes de les idees preconcebudes i que ajuden a poder fer una autocrítica de les pròpies experiències, treballar per a l'autoconeixement i sobretot per a ser capaces de decidir com volem viure la sexualitat de manera lliure sense influències socials.

És evident que avui en dia vivim immerses en la tecnologia i que les xarxes socials formen part de la majoria de nosaltres. Per això, la majoria d'aquests referents han pogut donar-se a conèixer i tenir veu a través de les xarxes socials i a partir d'aquí esdevenir una influència positiva per a moltes persones. Compartir i difondre els seus continguts promou que de mica en mica les idees de sexualitat lliure actuïn com una taca d'oli i d'aquí es vagin estenent per tot arreu fins a arribar al màxim de persones possibles que tenen accés aquest contingut. A les xarxes socials hi accedeixen molts infants i joves i és molt important que com abans millor puguin arribar a tenir referents positius envers la sexualitat i que es comenci a fer una transformació social dels de l'arrel.

Tot i això, també hi ha la part fosca de les xarxes socials els quals també es poden trobar molts referents que ensenyin i difonguin altres pensaments i idees que continuïn perpetuant moltes de les dinàmiques repressives cap a la sexualitat i siguin uns grans influents negatius pels seus seguidors. Per tant, penso que utilitzar les xarxes socials com a eina comunicativa és molt positiu sempre que es tingui en compte que no tota la informació és vàlida i que s'ha de tenir una mirada crítica en vers les diferents fonts.

Arran de dur a terme tota la recerca, entenc l'educació sexual com a eina transformadora social del nostre entorn. Hem d'optar per un model d'educació sexual centrat en el plaer i la llibertat, que parteix des d'una perspectiva del respecte i dels drets sexuals. Que porti tota la informació que hi ha l'abast per a no caure en mites i creences discriminatòries. Que s'entengui que la sexualitat és una dimensió de la persona canviant i present al llarg de la vida i no tan sols a l'etapa de fertilitat. Que opti per la diversitat i fugi dels models que homogeneïtzen dins la normativitat uns rols i

estereotips concrets. Que fonamenti l'autoconeixement i en construir una sexualitat única en cada persona basada en el descobriment i la diversió. Per això penso que l'educació sexual ha de ser cabdal al llarg de les nostres vides i que hauria d'estar present en l'escola, a casa, a la tele, a l'entorn, etc amb aquesta mirada respectuosa i lliure d'estigmes.

Com a futura educadora social, la sexualitat ha de ser un element transversal i vital a l'hora d'establir vincles educatius sigui amb l'àmbit que sigui. És una dimensió de la persona que no es pot deixar de banda, ja que influencia tota la vida perquè apareix quan naixem, ja que aprenen a establir vincles afectius amb els nostres referents i està present fins que morim pel que fa al desig sexual en el vellesa. Per això penso que com educadores és un tema que hem de tenir molt present i per això hauríem de poder accedir a formacions per a treballar la sexualitat. Per aquest motiu, en el punt següent he deixat algunes de les fonts i recursos que a mi em semblen molt interessants per a poder-nos qüestionar la pròpia sexualitat i a partir d'aquí com fer un acompanyament. Com a professional podré aplicar tots aquests coneixements al meu dia a dia, a l'hora d'establir vincles i si sorgeix l'opció, segon el col·lectiu que estigui treballant, fer petits tallers o dinàmiques per a qüestionar la sexualitat de les persones.

Per a mi, la sexualitat pot arribar a ser una eina molt important per a la transformació social, ja que les persones formem part de la societat i si canvia la mirada de les persones vers la sexualitat canviarà la mirada que la societat sobre la sexualitat.

Penso en una sexualitat on la norma sigui la diversitat, que busqui el plaer, l'autoconeixement, la llibertat, la comunicació i sobretot el respecte cap a una mateixa i cap a l'altre. El canvi social és un camí llarg i lent, però penso que de mica en mica podem anar canviant i és possible arribar cap aquest ideal de sexualitat que no reprimeix per ser, expressar-se o estimar com cada una vulgui i senti.

7. Per saber-ne més

Vaig creure necessari fer aquest punt breu per a donar idees i nova informació de diferents fonts i referents que arriben a les joves d'avui en dia, que des del meu punt de vista poden ser un bon recurs per a una educació sexual des del respecte, des del propi deig i lliure.

Son algunes de les fonts que també han sigut de gran interès propi per aprendre sobre la meva pròpia sexualitat i per a poder anar completant i integrant moltes idees i conceptes en el treball. A més a més també poder servir de recurs per a futures educadores socials.

- **Teoria queer:** Teoria que rebutja la categorització de les persones segons la concepció binària tradicional dels sexes, els rols que s'atribueixen socialment a homes i dones i l'existència de l'orientació sexual, que considera només construccions culturals del sistema heteronormatiu (Tercat, 2022).

Trobo de rellevància indagar en aquesta teoria com educadores, ja que parla d'aquesta mirada fora del sistema sexe-gènere trencant així amb molts dels rols normativitzats socialment.

- **Santa Mandanga:** Es la primera escola digital d'educació Sexo Afectiva, Pràctica i emocional. El seu objectiu és fer soroll, trencar els esquemes i el tabú de la sexualitat i afectivitat sense que t'hagis de moure de casa. Treballen des d'una perspectiva feminista i no els hi importa el gènere, orientació sexual o els gustos de les visitants de la web, ja que totes les persones tenen cabuda dins el projecte. Es poden trobar tutorials explícits per a un aprenentatge real amb cossos, persones i experiències reals i tallers a partir de diferents professionals de diferents àmbits. "El (auto)conocimiento es PODER y nosotrxs hemos venido a empoderarte", tanquen la descripció del seu recurs (Santa Mandanga, 2022).
- **Joguines sexuals:** Les grans marques de referència per a les joguines sexuals són: Platanomelon i Diversual shop. Aquestes dues marques a més a més de ser una botiga eròtica també fan molta feina educativa i informativa per les xarxes socials

els quals totes les joves poden accedir hi i enriquir-se del seu coneixement. Per a saber-ne més podeu consultar els seus Instagram: @platanomelon i @diversualshop.

- **100 vagines** (sense ficció TV3): Aquest documental és el resultat d'un projecte que tracta de 100 dones que es despullen físicament, posant davant de la fotògrafa i emocionalment, ja que parlen dels seus genitals i com això ha influït en la seva vivència amb la sexualitat. Parla de la vergonya, del plaer, del sexe, de la menstruació, de la maternitat de l'orgasme, de la violència sexual, etc (TV3, 2022). El documental ensenya amb imatges reals els cossos de les dones sense tabús i censures.
- **Els principis del plaer** (Netflix): És un documental de Netflix que investiga el món del plaer femení i la falta de comprensió que hi ha des de la ciència moderna. És una sèrie de 3 capítols que busca empoderar i educar els espectadors sobre el cos femení i el seu plaer. Parla de l'educació sexual, la bretxa orgasmica, els rols de gènere, la societat, la pornografia, els genitals, la falta d'investigació sobre la sexualitat de les dones i del consentiment (Wikipedia, 2022).
- **Diversex**: Guia d'Educació Sexual per a professionals de l'àmbit socioeducatiu. Aquest llibre consta d'una part teòrica que parla de diversitat de gènere, el desenvolupament sexual, els plaers, les formes d'estimar-se, les violències masclistes i la promoció de la salut sexual. Aquests van acompanyats de propostes metodològiques i recursos per poder treballar els continguts esmentats amb joves i adolescents especialment, encara que també resulten adients per a públic adult (Collignon i Giménez, 2021). No vaig conèixer aquesta guia fins després de Sant Jordi i per tant no l'ha he utilitzat com a recurs per a realitzar el treball però sí que em sembla una guia essencial per a conèixer.

8. Referències bibliogràfiques

- Ablosconference. (s. d.). Els mites sobre la virginitat i l'himen sovint s'equivoquen [Entrada blog]. Ablosconference.com. <https://ca.ablosconference.com/275-myths-about-virginity-and-hymen-are-often-mistaken>
- Ajuntament de Barcelona (s. d.). Dones i feminismes. [Entrada blog]. <https://ajuntament.barcelona.cat/dones/ca/terme-glossari/expressio-de-genere>
- Ajuntament de Barcelona (s. d.). Recurs pedagògic - Masculinitats [Entrada blog]. <https://ajuntament.barcelona.cat/recursospedagogics/ca/masculinitats/glossari>
- Ardèvol, C. (2022, Març 07). Diccionari feminista: més de cent paraules imprescindibles [Entrada blog]. Vilaweb. <https://www.vilaweb.cat/noticies/que-es-la-sororitat-un-diccionari-feminista/>
- Ardèvol, C. (2021, Novembre 20). Plaer, i no pas por: com superar la vella educació sexual? [Entrada blog]. Vilaweb. <https://www.vilaweb.cat/noticies/guia-diversex-educacio-sexual/>
- Batlle, M. Castellanos, S. (2016, Maig 26). La pastilla anticonceptiva: el preu de controlar les hormones [Entrada blog]. Vilaweb. <https://www.vilaweb.cat/noticies/la-pastilla-anticonceptiva-el-preu-de-controlar-les-hormones/>
- Collignon, J., i Giménez, F. (2021). *Diversex: Guia d'Educació Sexual per a professionals de l'àmbit socioeducatiu*. Bellaterra Editions.
- Correa, L. (2021). *L'activitat física i l'esport com a recurs socioeducatiu en la millora de la cohesió des de la intervenció comunitària* (Treball de Fi de Grau no publicat). Universitat de Vic.

Curran, S. (Prod), i Ward, T. (Dir). (2019). *“100 vagines” i les dones que les viuen* [Sèrie de televisió]. TV3, Jenny Ash. <https://www.ccma.cat/tv3/sense-ficcio/100-vagines-i-les-dones-que-les-viuen/noticia/3152856/>

Della Porta, D. y Keating, M. (2013). ¿Cuántos enfoques hay en ciencias sociales?: Introducción epistemológica. En D. Della Porta y M. Keating (ed.), *Enfoques y 80 metodologías en las Ciencias Sociales: una perspectiva pluralista* (p. 31-53). Madrid. http://hugoperezidiart.com.ar/tallerdetesis-ppt/DellaPorta_y_Keating_Enfoques_y_Metodologias_en_las_CsSs-Cap-%202.pdf

Departament de la justícia (2008). *Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes*. Recuperat de https://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxius/llei_igualtat_homes_dones_75.pdf

Diec2 (s. d.) Sexe [Entrada blog]. Diec2 <https://dlc.iec.cat/Results?IdE=0008478&DecEntradaText=sexe&AllInfoMorf=False&OperEntrada=0&OperDef=0&OperEx=0&OperSubEntrada=0&OperAreaTematica=0&InfoMorfType=0&OperCatGram=False&AccentSen=False&CurrentPage=0&refineSearch=0&Actualitzacions=False>

Ericsson. (2021). *Combatre la ignorància a les xarxes amb educació sexual*. Public. <https://www.publico.es/public/combatre-ignorancia-les-xarxes-amb-educacio-sexual.html>

Expansion (s. d.). Rol de gènere [Entrada blog]. Diccionario Expansion. <https://www.expansion.com/diccionario-economico/rol-de-genero.html>

García, L. Pineda, M. (2020) *Sexualidades*. Consultat 3 de Juny des de <https://mandragores.cat/wp-content/uploads/2020/05/sexualidades.pdf>

García, M. (2021). *Educació sexual en les famílies*. Revista com la A. Recuperat de <https://conlaa.com/educacion-sexual-en-las-familias/?output=pdf>

Gutiérrez, C., i Arcarons, L. (2021). *Sexualitat en joc* (1r. Ed). Gandia: Sembra.

Jefatura del estado (2010). *Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo*. Recuperat de <https://www.boe.es/buscar/pdf/2010/BOE-A-2010-3514-consolidado.pdf>

Llibreria: Olid, B. (2019) *Follem* (4 ed). Barcelona: Bridge.

Mandràgores. (2021) *Sexeja't: Guia sobre sexualitats diverses i plaents*

Pereira, Z. (2011). *Los diseños de método mixto en la investigación en educación: Una experiencia concreta*. Recuperat de <file:///C:/Users/ariad/Downloads/Dialnet-LosDisenosDeMetodoMixtoEnLaInvestigacionEnEducacio-3683544.pdf>

Portal Jurídic (s. d.). LLEI 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia [Entrada web]. <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=672704>

Robles, M (2018, Agost 18). La virginitat és una construcció social [Entrada blog]. Sex. <https://sexus.org/ca/la-virginitat-es-una-construccio-social/>

Rom, M. (2021, Novembre 23). L'educació sexual i afectiva no és saber posar un preservatiu [Entrada blog]. Fundació Bofill. <https://fundaciobofill.cat/blog/educacio-sexual-afectiva-saber-posar-preservatiu>

Sanitas (2022) Las zonas erógenas [Entrada blog]. Sanitas <https://www.sanitas.es/sanitas/seguros/es/particulares/biblioteca-de-salud/vida-sexual/zonas-erogenas.html>

Sanjuán, C. (2020). *(Des)información sexual: Pornografía y Adolescencia*. Save the Children. Recuperat de https://www.savethechildren.es/sites/default/files/2020-11/Informe_Desinformacion_sexual-Pornografia_y_adolescencia.pdf

Casquet, N (s. d.). Santa Mandanga: La primera escuela digital sobre... [Entrada blog]. <https://www.santamandanga.com/>

Simó, N. (2022). Part pràctica: Anàlisi de dades [Missatge en llista de distribució electrònica]. Recuperat de

https://campus.uvic.cat/aulas/pluginfile.php/1104897/mod_resource/content/3/AnalisiDades.pdf

Soler, E (2022). La importància de la amistat en la adolescència. [Entrada blog]. <https://elisoler.com/la-importancia-de-la-amistad-en-la-adolescencia/>

Termcat. (s. d.). Orientació sexual - Diccionari LGBT (lèsbic, gai, bisexual, trans) [Entrada blog]. Centre de terminologia. <https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/256/fitxa/Mzk4OTExOA%3D%3D>

Trocoli Campuzano, J. (2018). *Percepció d'autoconeixement sobre pràctiques sexuals dels adolescents* (Treball final de grau. Universitat oberta de Catalunya.) Consultat des de <http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/bitstream/10609/84145/6/jtrocoliT-FG0618memoria.pdf>

Wikipedia (2012) Cishomonormatividad. [Entrada blog]. Wikipedia <https://es.wikipedia.org/wiki/Cishomonormatividad>

Wikipedia. (s. d.). *Los principios del placer*. Des de https://es.wikipedia.org/wiki/Los_principios_del_placer

ANNEXOS

Ariadna Puigdomènech Ribell

4t, Treball de Final de Grau

Tutora: Helena Altet Martinez

Grau en Educació Social

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Maig de 2022

CONTINGUT

ANNEX 1: Transcripció de les entrevistes	1
ANNEX 2: Taula de categorització.	10
ANNEX 3: Enquestes	20
ANNEX 4: Autorització de les entrevistes	32

1. ANNEX 1: **Transcripció de les entrevistes**

En aquest apartat trobem la transcripció literal de les persones entrevistades. A més a més estan marcades amb diferents colors aquelles referències que relaciono amb les diferents categories que es troben explicades en la taula del punt següent d'Annex 2.

E1: Entrevista a Mandràgores:

1. Quins estudis vas realitzar?

Els estudis que vam realitzar a nivell d'universitat jo, la Carlota vaig fer ambientals i la Laura va fer geologia i un màster de sexualitat i gènere. Després hem anat fent cursos a diferents universitats que tenien a veure amb l'educació sexual, ginecologia natural, etc. A part d'això, jo ara estic cursant per a ser professora d'educació primària i també he fet estudis de facilitació de grups. Sempre diem que el màxim aprenentatge que hem tingut ha sigut a partir de l'experiència laboral, perquè tenim experiència laboral quant a joves i adolescents i quant a activisme feminisme. Les dues hem estat molts anys en el món associatiu del lleure treballant amb infants i persones.

2. De què treballeu actualment? Amb qui treballeu i que treballeu?

Mandràgores vam néixer el 2016 i vam començar treballant sobretot amb grups de dones i joves d'instituts i d'altres llocs tipus esplais, caus, equipaments juvenils. Ara, a part de fer dones i joves també estem amb infants de 5è i 6è de primària i també estem començant a treballar amb educadores, ja sigui famílies, professores, educadores del món del lleure, etc. La nostra idea és tocar diferents temes i treballar i contribuir perquè l'educació sexual sigui des d'una perspectiva feminista. Amb les adolescents sobretot desmuntar mites i també pel que fa a la sexualitat depèn de l'edat uns temes o uns altres i també treballar l'autoconeixement del cos. Amb adultes revisar la mateixa mirada que tenim sobre la sexualitat, desmuntar mites inculcats i donar eines per a fer una revisió de com acompanyar la sexualitat.

3. Per què us interessa la sexualitat? Quants anys fa que esteu en contacte amb l'educació sexual?

Per a nosaltres la sexualitat és un tema molt important perquè està molt present en l'àmbit social, tenim molts ímputs sexuals i vivim en una **societat molt hipersexualitzada**, on moltes vegades tenir sexe compartit és un símbol d'estatus social o sexualitzem constantment els cossos de les dones. Alhora també és un tema molt tabú, moltes vegades és complicat trencar mites perquè la gent en parla molt poc. **Hi ha molts mites i moltes creences, però no hi ha espai per a qüestionar-los.** A part, també creiem que **la sexualitat configura moltes relacions de poder i control, sobretot cap al cos de les dones i de les persones que surten de la cisheteronormativitat.** La **sexualitat hegemònica** que configura aquest poder i aquestes relacions de poder i que controla i violenta a totes les persones que surten d'aquesta norma. Ens sembla interessant perquè **és una eina de transformació molt potent, transformar la relació que tenim amb la nostra sexualitat ens pot empoderar moltíssim davant del control del cos i les relacions i de poder i també pot acabar configurar relacions a nivell social diferenciades.**

4. Perquè penseu que és necessari treballar la sexualitat?

Jo destacaria que encara continua sent un **tema molt tabú** sobre el qual també hi ha hagut una **religió molt cristiana a darrere** i sobre el qual també **hi ha molts mites els quals generen unes relacions de poder molt clares i de desapoderament dels cossos.** Creiem que és un espai molt potencialment transformable, per això em sembla interessant.

5. Arran dels vostres tallers, com creieu que viuen la sexualitat les persones de la generació Z (1995-2000)? Que les ha influenciat a viure-ho d'una manera o d'una altra?

Nosaltres sempre diem, quan treballem amb educadores, que hi ha una visió de l'adolescència que és una etapa on la sexualitat es viu de manera molt negativa o que a vegades ens oblidem de què **el que passa a les aules, és un reflex de què passa a la societat,** i, per tant, els mecanismes de poder o és relacions de poder quant a sexualitat que es dona a la societat és el que després es transporta a les aules. Llavors, nosaltres creiem que sí que és veritat que **hi ha un model de sexualitat dins la generació que**

encara és molt cisnormativa i súper coitcèntrica i molt hegemònica, aquests tres pilars. Així i tot, sí que és veritat que cada vegada més, per sort, s'està veient un espai perquè altres identitats i altres modes puguin aparèixer visibles a les aules i grups de joves. Això, també creiem que és gràcies a què hi ha més referents diversos en aquest sentit tot i que encara, per nosaltres, en falten molts més. Just ara, hem fet una campanya a les xarxes que es diu trenquem coreografies i que va una mica en relació a els referents que veiem a les sèries i a les pel·lícules i com aquests configura el nostre imaginari social i les pràctiques que duem a terme. Sí que és veritat que amb els tiktokers, els youtubers sobren nous espais de referència, per exemple en LGTBI+ que donen referència i fa que en els grups de joves hi hagi identitats menys normatives de les que hi havia abans. Tot i això, quan nosaltres entrem a les aules i quan observem la societat veiem que les lògiques heterosexuales continuen sent les majoritàries i segueix havent-hi una diferenciació pel que fa a vivència de la sexualitat respecte a l'educació en el gènere o la socialització de gènere molt clara, sigui com la masculinitat es lliga a una sexualitat molt activa, molt cap en fora que s'ha de celebrar i mostrar i, en canvi, la feminitat es lliga a una sexualitat super tabú, molt desconnectada d'una mateixa i més per a les altres persones. Això es veu claríssim, sobretot amb el tema de la masturbació és algú que encara està molt clar avui en dia.

6. Com ha influenciat el context, la cultura i el sistema capitalista/masclista en relació a en com vivim la sexualitat?

La lligo una mica amb la segona pregunta de la pregunta 5. Per a nosaltres el que influència viure la sexualitat és la cultura en què vivim. La sexualitat no existeix en el buit sinó que existeix en un context sociocultural i llavors d'aquí depèn de què la mateixa sexualitat es pugui desenvolupar d'una manera o d'una altre, sigui influenciada en la seva vivència de la sexualitat. També és important tenir en compte que segueix havent-hi una idea molt clara del que és follar. Aquesta idea només passa per una penetració de penis i vagina i per uns passos molt establerts del que s'ha de fer quan folles, d'una no comunicació amb les persones que folles, llavors per a nosaltres és important trencar aquest model de què és tenir sexe per poder generar un espai de més llibertat quan ens relacionem amb la resta de gent perquè sinó el que passa és que moltes vegades es folla seguint un patró preestablert i això fa que és desconnectem del mateix plaer. Això

moltes vegades passa a les relacions cis heterosexuales, ja que per exemple en relacions lesbianes hi ha menys referents i, per tant, vulguis o no hi ha una mica més d'espai de llibertat perquè no hi ha un protocol tant mercat de passos i seguir i potser et dones un espai d'explorar més la sexualitat de manera més lliure amb el teu cos i les teves pràctiques. En canvi, en una relació cis heteronormativa, moltes vegades et veus abocada a seguir aquests passos com si no hi hagués res més. Creiem que és molt important destacar el tema de la penetració perquè sembla que hagi de ser el més important de les relacions heterosexuales, però és una pràctica que a no tothom li agrada. Al final moltes persones amb vagina acabant fet aquesta pràctica perquè s'ha de fer no perquè estiguin connectades amb el seu propi plaer o desig de fer-la no?

Per a nosaltres, una cosa molt clara que veiem com influencia el context és aquesta diferenciació de binarisme de gènere i de sexe que acaba marcat tota la resta. Existeix un sexe-gènere molt definit que defineix un model binari com a cossos, quan neixes tens o penis o vulva i llavors el teu cos es desenvoluparà d'una certa manera, que això és una cosa que l'experiència Intersexual posa molt en qüestionament aquesta rigidesa d'entendre que existeixen només dos sexes. Hi ha per exemple, persones intersexuales que no encaixen dins la idea que ets o bé mascle o bé femella i a part si observem la societat veiem que la diversitat corporal és enorme i que no totes les noies tenen pits o no tenen pels o tots els nois tenen barba, són coses que són molt diverses i no poden establir-se a tancar-se en un model tan rígid com el que ens han fet creure. D'aquest model tan rígid de sexe, apareix el model rígid de gènere, de si tens un penis ets un home si tens vulva ets una dona i tot el que significa ser home i ser dona dins aquest model preestablert. Quant a la sexualitat això té molt a veure ja que hi ha una manera, com deia abans, de tenir una sexualitat correcta quan ets una noia i una manera bona de tenir una sexualitat correcta quan ets un home. Això també va molt lligat a l'heterosexualitat que és bona per un home i per una dona, aquí ja es diu que el correcte és seguir això. Això ve a dir que una sexualitat bona ha de ser heterosexual. Moltes vegades el que es troba dins l'orientació sexual, és un model que pressuposa que l'heterosexualitat és el natural, és a dir, com si naixéssim heterosexuales i després pots canviar i ho has de comunicar. No s'entén l'orientació del desig com una cosa fluïda o com una cosa que es construeix a partir de les mateixes experiències que va canviant al

llarg de la teva vida. També veiem que la cultura influència molt en el tema del sexe molt lligat a la reproducció i el coit des d'un model de l'església, ja que històricament s'ha volgut controlar la natalitat, les pràctiques i els cossos de les dones i com s'ha lligat moltes vegades el fet de tenir relacions sexuals amb algú al fet de la reproducció i no en buscar el mateix plaer, sobretot en el cas de les dones. Això ha fet entendre que les relacions sexuals o passen per un coit o no tenen sentit. També **des de la medicina, històricament, s'ha anat controlant el cos de les dones i s'ha anat medicalitzant.** Avui en dia **ens trobem amb persones amb vulva que no saben com és la seva vulva,** no la coneixen, no saben o no s'han masturbat mai i no saben com és el seu plaer, que desitgen, com és un organisme ni on està el seu clítoris i també ens trobem amb cossos de dones molt medicalitzats amb quan a anticoncepció on també està molt bolcada en el control del cos de la dona i des d'una vessant molt agressiva, moltes vegades és de la desinformació dels afectes secundaris i el fet de receptor anticonceptives de manera molt alegre.

7. Que destacaríeu dels vostres tallers?

Per a nosaltres l'important en els nostres tallers és trencar una mica **la idea del model sexual des de la prevenció i des del risc** que és el que moltes vegades hem vist que existeix. Quan moltes vegades pensen en un taller de sexualitat l'ESO pensem en un taller on t'ensenyaran a posar un preservatiu i potser ve una infermera del centre mèdic proper i t'ensenya amb fotografies les diferents ETS on es veuen els cossos en les pitjors conseqüències possibles de tenir una infecció. Per nosaltres és important sortir d'aquesta idea **i plantejem tallers des de l'interès de l'alumnat generant espais de confiança on es pugui preguntar tot, es pugui parar de tot amb la idea d'una mica sortir de la idea de prevenció i por i partir del plaer.** La sexualitat al final és plaer i podem obtenir plaer de moltes maneres diferents com ho ha dit abans, i podem desitjar coses molt diferents cada persona. També obrir la ment i sortir d'aquesta idea heterosexual amb la qual també s'ha fet moltes vegades la intervenció sexo educativa amb matèria de sexual i també donar informació en la salut sexual. Nosaltres sempre parlem que la **salut sexual és tot,** a part de parlar de les infeccions i desestigmatitzar-les entendre que pot ser que en tinguem i no passa res o bé parlar de mètodes anticonceptius, explicar-los i no pressuposar que totes les persones ho necessitaran perquè no totes som

heterosexuals i explicar els efectes secundaris que poden tenir en els cossos de les persones. També entenem la salut sexual com la comunicació, el mateix desig, una salut sexual més lligada al emocional i relacional amb l'altre. Per a nosaltres també és important aportar aquesta visió i sobretot partir de què nosaltres anem allà a informar a les joves i ha generar un espai amb 0 tabús i no des de la por a explicar. Donem tota la informació i entenem que com a qualsevol persona hi haurà decisions que t'equivocaras o no prendre la decisió adequada i això tindrà unes conseqüències i aprendràs d'aquestes conseqüències. Si generem **espais de confiança** també és més fàcil que les persones vinguin a nosaltres quan tenen un problema i, per tant, les puguem ajudar. Una altra cosa que nosaltres també destaquen en els nostres tallers és **fomentar molt l'autoconeixement del cos perquè creiem que és una cosa clau com a vivència de la mateixa sexualitat i sobretot en el cas de les persones amb vulva que és on hi ha més tabú, desmuntar mites en torn la masturbació i la virginitat que són coses que estan molt arrelades i com deia acaben generant mecanismes de control** i després també entendre que la sexualitat no és una cosa que a tothom li interessi llavors sempre que fas un taller amb gent que està obligada anar allà, fer entendre que no totes estan obligades a participar perquè pot ser que algun no li interessi la temàtica o bé no és un espai còmode per a poder-se expressar o per estar atent o atenta.

8. Avui en dia, creieu que està havent-hi un canvi per a trencar el tabú de la sexualitat per viure-la de manera més lliure i respectuosa?

Està havent-hi un canvi pel que fa als referents i en espais de llibertat d'expressió. És evident que encara, per exemple, en una classe de l'ESO hi ha més identitats no normatives que no hi havia a la meva època i es coneixen molts més conceptes en relació la diversitat d'orientació o d'expressió de gènere. Evidentment amb tot això s'ha avançat molt, però, tot i això, sí que pensem que a vegades falta i que és un avançament molt superficial. Tenim més entesos aquests conceptes i que és correcte i què no dir, però alhora potser no estem fent un qüestionant real d'aquest model i per exemple, amb el gènere o l'orientació no l'estem qüestionant realment o repensant des d'un lloc positiu ni acompanyat sinó des d'una cosa una mica més superficial. Sí que viem com deia abans que encara vivim en una societat violenta cap a les persones que surten de la norma, només cal veure les notícies, i que se continuen perpetuant molts models. Els models de

feminitat i de masculinitat i les seves sexualitats associades respectivament i això es veu tant a l'adolescència com a l'adulthood. Segueix havent-hi un model hegemònic de sexualitat que es heterosexual i coit cèntric que també ensenya només un tipus de cossos normatius i com a desitjables, no entren ni persones gordes ni persones amb diversitat funcional, ni dones amb pèl, etc, hi ha molts cossos que queden fora d'aquest sistema model de sexualitat i això segueix avui en dia a la societat.

E2: Entrevista al professor de la ESO

1. Quins estudis vas realitzar? A que et dediques actualment?

Sóc llicenciat en Biologia. Actualment mestre de secundària.

2. Creus que és necessària l'educació sexual?

Absolutament necessària.

3. Quins continguts hi havia a la classe d'educació sexual de l'ESO? A qui anaven dirigides aquestes classes?

Aquestes sessions van dirigitades des de fa anys els alumnes de secundària, concretament 3r ESO.

4. En què es besaven aquests continguts? En relació a quina mirada s'hi tenia, culturalment, masclista, relació de poder, coit centrista, etc?

Sempre et parlo des de la meua òptica de professor. En les meves classes es tracta el tema fisiològic com a excusa per poder tenir vocabulari suficient i no tenir la por d'anomenar les coses pel seu nom. Més endavant els serà necessari per establir un diàleg de desitjos o rebutjos en relació al seu desig i pràctica sexual.

En quan a la resta de continguts sempre els poso a demanda de l'alumnat. Es treballa el què els alumnes demanen.

Intento donar a la classe un aire a defensa de la dignitat de la relació entre iguals i a defensar el paper de la noia per davant dels masclismes o micromasclismes tant presents en el nostre «entorn cultural».

5. Quins coneixements tenien els alumnes en relació a la sexualitat?

En general són coneixements molt bàsics i força esbiaixats per la pornografia i les sèries televisives, que lluny de ser pornogràfiques, generen un molt gran pressió en els rols de la relació de parella.

6. Ara amb perspectiva dels anys que en penses de les classes d'educació sexual que donaves?

Si bé abans donava molta més informació sobre temes fisiològics, cada vegada més treballa el tema dels rols en les relacions i com es poden sostenir les desigualtats en gustos i necessitats personals. Poder establir relacions lliures, segures i satisfactòries a nivell emocional i també físicosexual.

Sí que he vist un canvi en el rol de la noia al llarg dels anys. Quan vaig començar la noia vivia en una situació molt inferior en l'expressió de la seva opinió sexual, vivia amb menys llibertat. Més endavant hi va haver com un canvi i les noies podien parlar i sentir-se més lliures en dir i opinar de temes i d'aspectes personals sobre la seva sexualitat i la forma en què la voldrien viure (pensa que jo treballa amb nois i noies adolescent que molts encara no han tingut cap relació «formal» a nivell sexual ni alguns tampoc a nivell sentimental). Els darrers anys hi ha hagut com una regressió en el paper i rol de la noia en les relacions, si bé opinen i expressen la seva opinió sobre els temes de sexualitat, senten molta més pressió sobre el seu rol en una relació i sovint claudiquen de temes que anys enrera no haurien consentit. Crec fermament que hi té molt a veure el consum de porno per part dels nois (i algunes noies) que dona referents del paper que han de jugar cadascun d'ells en les relacions. Sovint els nois tenen unes expectatives súper allunyades de les necessitats de gaudir sexual que expressen voldrien les noies.

7. Encara es continuen fent educació sexual? Han canviat els continguts?

Sí i la crec molt necessària, i més des que la pornografia ha entrat de ple en la vida dels preadolescents i adolescents, sense cap control per part de les seves famílies.

Els continguts sempre canvien tot i que sempre anem a parar allà mateix: llibertat per expressar-se i se respectat sigui quina sigui la meva tendència sexual.

8. Alguna reflexió més?

No, crec que t'he dit tot el què pensava. Igualment si hi ha quelcom que vols que ho parlem més a fons, fem una birra i t'ho amplio. Apali, gràcies per pensar en mi. Martí
Sallés La Garriga, 14/03/2022

2. ANNEX 2: Taula de categorització.

En la taula de categorització podeu trobar citades algunes de les frases que van respondre les persones entrevistades les quals a partir d'aquí hi ha fet una petita reflexió i en algunes d'elles les he relacionat amb algun contingut teòric.

Llegenda:

- E1: Entrevista a Mandràgores.
- E2: Entrevista al professor de la ESO.
- E(1,2), pàg (1,2,3...): Entrevista i número de pàgina.
- EN: Enquestes.
- EN, p1: Enquestes i numero de pregunta.

IMAGINARI SOCIAL DE LA SEXUALITAT		
TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES
<p>“la sexualitat configura moltes relacions de poder i control, sobretot cap al cos de les dones i de les persones que surten de la cisheteronormativitat” (E1, pàg 2)</p>	<p>En aquesta cita veiem com es destaca perfectament quina idea tenim de la sexualitat per el que fa el control i repressió de les dones i per a totes aquestes persones que surten fora de la cisheteronormativitat.</p>	<p>Definició del concepte Cisheteronormatiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Conjunt de normes d'estil de vida que sostenen a les persones que es divideixen de manera natural en dos sexes diferents i excloents, home i dona, amb uns rols de gènere determinats. <p>Conseqüentment relaciona el sexe biològic amb el gènere i amb el rol de gènere que li pertoca socialment. Soste que la heterosexualitat es l'orientació sexual</p>

		normal excuent aixi a tota la resta (Wikipedia, 2022).
“sexualitat hegemònica” (E1, pàg 2)	Aquest concepte ens dóna a veure com dins l'imaginari social hi ha una idea de sexualitat hegemònica on totes les persones han de seguir les mateixes dinàmiques i patrons.	
“hi ha un model de sexualitat dins la generació que encara és molt cisnormativa i súper coitcèntrica i molt hegemònica” (E1, pàg 3)	Tres pilars en l'imaginari social de la sexualitat en la generació Z: <ul style="list-style-type: none"> ● Cisnormativa ● Coitcèntrica ● Hegemònica 	
“ veiem com influencia el context és aquesta diferenciació de binarisme de gènere ” (E1, pàg 4)	El concepte del binarisme de gènere és cap dalt en la construcció de l'imaginari social i en com establim vincles amb les altres persones al llarg de la vida.	El binarisme de gènere és la classificació de sexe i gènere en dues formes diferents, oposades i desconnectades: el masculí i el femení. És un tipus general en un sistema discret de dos gèneres absoluts (Wikipedia, 2022)
“societat molt hipersexualitzada” (E1, pàg 2)	És una dimensió molt rellevant de la persona, però, tot i això, pot ser que hi hagi persones que no li donin tanta importància. Gran part de la nostra vida i societat viu al voltant de la sexualitat.	

<p>“gran pressió en els rols de la relació de parella.” (E2, pàg 8)</p>	<p>Mirada els quals els i les joves tenen de la sexualitat encara avui en dia degut a la pornografia i la televisió.</p>	
<p>“senten molta més pressió sobre el seu rol en una relació i sovint claudiquen de temes que anys enrere no haurien consentit.” (E2, pàg 8)</p>	<p>Pressió que tenen avui en dia les dones per el seu rol dins les relacions”.</p>	

TABÚ SOCIAL		
TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES
<p>“Hi ha molts mites i moltes creences, però no hi ha espai per a qüestionar-los” (E1, pàg 2)</p>	<p>Aquesta frase ens fa veure com la sexualitat avui en dia encara és un tema tabú. Està molt present a les nostres vides, però no hi ha espais lliures per a poder-ne parlar.</p>	
<p>“amb els tiktokers, els youtubers sobren nous espais de referència” (E1, pàg 3)</p>	<p>Nous referents que estan trencant amb el tabú de la sexualitat i generen espais per a parlar-ne i educar.</p>	<p>Una gran referent trencadora i educadora en sexualitat: Noemí Casquet (@mamacasquet). Periodista i escriptora especialitzada en sexualitat. Divulgadora en l’educació sexual a través de les xarxes socials.</p>

<p>“fa que en els grups de joves hi hagi identitats menys normatives de les que hi havia abans” (E1, pàg 3)</p>	<p>De mica en mica es veu com que el fet que hi hagi referents públics que lluitin per a trencar amb la normativitat de gènere i d'orientació sexual fa que avui en dia els grups siguin més diversos.</p>	
<p>“Veiem que les lògiques heterosexuales continuen sent les majoritàries i segueix havent-hi una diferenciació pel que fa a vivència de la sexualitat respecte a l'educació en el gènere o la socialització de gènere molt clara” (E1, pàg 3)</p>	<p>Tot i el canvi el tabú la normativitat de gènere i sexual continua sent molt gran, ja que és un camí molt llarg de transformació social.</p>	
<p>“Aquesta idea només passa per una penetració de penis i vagina” (E1, pàg 3)</p>	<p>Idea preestablerta basada en el coitcentrisme del que es follar i tenir sexe.</p>	<p>Em va semblar interessant buscar la paraula follar i sexualitat el diccionari per veure com a nivell formal es descriu, ja que ens pot donar a veure quina mirada hi té la societat.</p> <p>follar2</p> <p><i>1 v. intr. [LC] vulg.</i> Fer l'acte sexual (Diec2, 2022).</p> <p>Sexualitat</p> <p><i>1 f. [LC] [MD] [ZOA]</i> Conjunt de fenòmens sexuals o lligats al sexe.</p> <p><i>2 f. [LC] [MD]</i> Manera de</p>

		comportar-se respecte a l'instint sexual i a la seva satisfacció (Diec2, 2022).
“des de la medicina, històricament, s'ha anat controlant el cos de les dones i s'ha anat medicalitzant” (E1, pàg 5)	Hi ha diferents eines i formes per les quals s'ha reprimat la sexualitat de les dones i ha controlat el seu cos com es el cas de la medicina.	Aquest article “ <i>Les pastilles anticonceptives: el preu de controlar les hormones</i> ” exposa com les pastilles anticonceptives alteren el cicle hormonal femení i com això pot provocar efectes secundaris en el cos de les dones a més a més de suposar un control mèdic.
“Ens trobem amb persones amb vulva que no saben com és la seva vulva” (E1, pàg 5)	Desconeixença absoluta del propi cos.	

EDUCACIÓ SEXUAL		
TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES
“Tema molt tabú” (E1, pàg 2)	El fet de ser un tema tant tabú a nivell social, ressalta com de necessària es una bona educació sexual per a poder trencar amb totes les idees preconcebudes.	

<p>“Religió cristiana a darrera” (E1, pàg 2)</p>	<p>Destaquen com la religió cristiana a influenciat al ideali social de la sexualitat i com aquesta generat moltes dinàmiques i idees sexuals que avui en dia encara vivim. Com per exemple el mite de “perdre la virginitat”.</p>	<p>Dues referències que ens parlen de la virginitat i el tabú que comporta:</p> <p><i>Article 1: Els mites sobre la virginitat i l'himen sovint s'equivoquen</i> (Abloconference.com, 2022).</p> <p><i>Article 2: Virgini—que!!?</i> (Robles, 2019).</p>
<p>“Hi ha molts mites els quals generen unes relacions de poder molt clares i de desapoderament dels cossos” (E1, pàg 2)</p>	<p>El fet de no tenir una bona educació sexual ens porta a viure la sexualitat a través d'uns mites i dinàmiques no que obten per a viure una sesualitat des del plaer i de manera lliure.</p>	
<p>“El que passa a les aules, és un reflex de què passa a la societat” (E1, pàg 2)</p>	<p>Podem veure com seria d'important una educació sexual en l'àmbit formal per a poder transformar el que passa a les aules per així transformar la societat.</p>	
<p>“model sexual des de la prevenció i des del risc” (E1, pàg 5)</p>	<p>Idea del model educatiu en vers la sexualitat que hi ha hagut i hi ha avui en dia en moltes sessions a les escoles.</p>	
<p>“Espais de confiança” (E1, pàg 6)</p>	<p>Són de vital importància per a poder parlar de</p>	

	sexualitat de manera lliure, trenqui-la i sense por.	
<p>“En les meves classes es tracta el tema fisiològic com a excusa per poder tenir vocabulari suficient i no tenir la por d’anomenar les coses pel seu nom.” (E2, pàg 7)</p>	Mirada molt biològica i reconeixement de les parts del cos. Trencar amb el tabú de posar nom a les coses.	
<p>“Es treballa el què els alumnes demanen” (E2, pàg 7)</p>	Posar l'interès de l'alumne al centre.	
<p>“defensa de la dignitat de la relació entre iguals i a defensar el paper de la noia per davant dels masclismes o micromasclismes tant presents en el nostre «entorn cultural».” (E2, pàg 7)</p>	Mirada educativa en vers el feminisme i el paper de les dones erroni. Les dones no necessites que ningú les defensi.	
<p>“coneixements molt bàsics i força esbiaixats per la pornografia i les sèries televisives” (E2, pàg 8)</p>	Fonts per les quals s’informen els i les joves i els hi aporta informació errònia.	
<p>“hi té molt a veure el consum de porno per part dels nois (i algunes noies) que dona referents del paper que han de jugar cadascun d’ells en les relacions. Sovint els nois tenen unes expectatives súper allunyades de les</p>	Una de les fonts que afecta greument en la concepció de que es el sexe es la pornografia.	

necessitats de gaudir sexual que expressen voldrien les noies” (E2, pàg 8)		
--	--	--

TRANSFORMACIÓ IDEA SEXUALITAT		
TRANSCRIPCIÓ	ANÀLISI	REFERÈNCIES TEÒRIQUES
“desconnectem del mateix plaer” (E1, pàg 3)	Aquesta frase ens porta a veure com per a transformar la idea de sexualitat s’ha de connectar amb el mateix plaer cosa que a dia de viiu moltes estem desconnectades.	Una persona de referència catalana la qual treballa la coneixença del cos i l'autoconeixement és la Cinta Tort(@Zinteta). Fa tallers de pintura corporal com a eina per a l'empoderament del cos i de l'autocura
“d'explorar més la sexualitat de manera més lliure amb el teu cos i les teves pràctiques.” (E1, pàg 4)	Viure la sexualitat de manera lliure, curiosa i amb autoexploració.	
“plantegem tallers dels de l'interès del alumnat generant espais de confiança on es pugui preguntar tot, es pugui parar de tot amb la idea de una mica sortir de la idea de prevenció i por i partir del plaer” (E1, pàg 5)	Posar el punt de mira i el centre d'interès dels joves o dels l’infants per a poder treballar la sexualitat. Transformar la sexualitat des de la prevenció i la por cap a una idea de sexualitat dels del plaer.	

<p>“la salut sexual és tot” (E1, pàg 5)</p>	<p>Passem d'una idea de sexualitat que es basa en la prevenció i el risc de ETS a una sexualitat que es basa en la salut física, la prevenció fora de la mirada heterosexual, la comunicació, la sexo afectivitat, el propi desig, la part emocional i generar espais amb 0 tabús i pors.</p>	
<p>“fomentar molt l'autoconeixement del cos perquè creiem que és una cosa clau com a vivència de la mateixa sexualitat i sobretot en el cas de les persones amb vulva que és on hi ha més tabú, desmuntar mites en torn la masturbació i la virginitat que són coses que estan molt arrelades i com deia acaben generant mecanismes de control” (E1, pàg 6)</p>	<p>Nova mirada sobre com viure una sexualitat lliure que es treballa a partir dels tallers.</p>	
<p>“és una eina de transformació molt potent, transformar la relació que tenim amb la nostra sexualitat ens pot empoderar moltíssim davant del control del cos i les relacions i de poder i també pot acabar configurar relacions a nivell social diferenciades.” (E1, pàg 2)</p>	<p>Amb aquesta frase veiem com una transformació de la idea de sexualitat ens portaria a ser propietàries del mateix cos i del mateix plaer. Com d'important és fer aquest canvi també per a una autoestima personal i autoconeixement d'una mateixa.</p>	

<p>“Necessari per establir un diàleg de desitjos o rebutjos en relació al seu desig i pràctica sexual.” (E2, pàg 7)</p>	<p>Aprendre a posar nom a les coses, que hi hagi un reconeixement d'aquestes per a poder comunicar-les. Nova mirada la qual pretén l'autoconeixement per a poder-lo compartir amb altres a partir de la comunicació.</p>	
<p>“cada vegada més treball el tema dels rols en les relacions i com es poden sostenir les desigualtats en gustos i necessitats personals. Poder establir relacions lliures, segures i satisfactòries a nivell emocional i també físicosexual.” (E2, pàg 8)</p>	<p>Quina relació té la sexualitat amb els vincles amb altres persones.</p>	
<p>“Quan vaig començar la noia vivia en una situació molt inferior en l'expressió de la seva opinió sexual, vivia amb menys llibertat. Més endavant hi va haver com un canvi i les noies podien parlar i sentir-se més lliures en dir i opinar de temes i d'aspectes personals sobre la seva sexualitat i la forma en què la voldrien viure” (E2, pàg 8)</p>	<p>Canvi de mirada molt important que ha potenciat a l'expressió de les noies a parlar de sexualitat.</p>	
<p>“ llibertat per expressar-se i se respectat sigui quina sigui la meva tendència sexual.” (E2, pàg 8)</p>	<p>Interessos dels i les joves avui en dia.</p>	

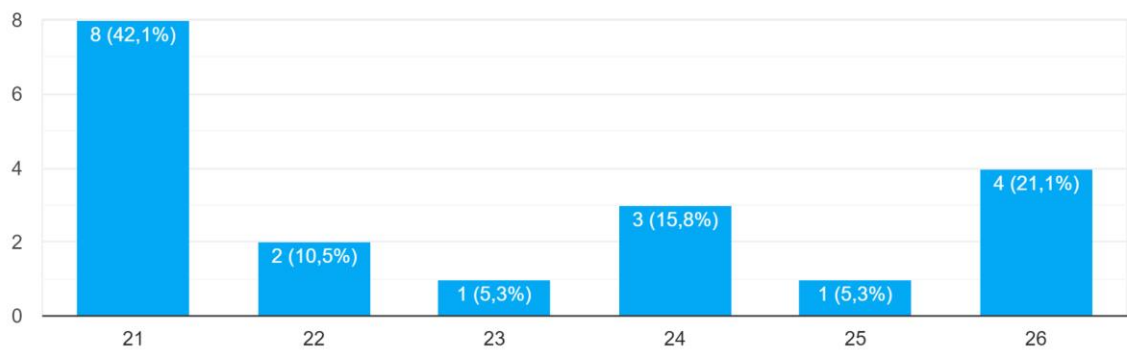
3. ANNEX 3: Enquestes

En aquest apartat podeu trobar totes les respostes de l'enquesta literalment com van ser contestades.

Pregunta 1: Edat

Edat

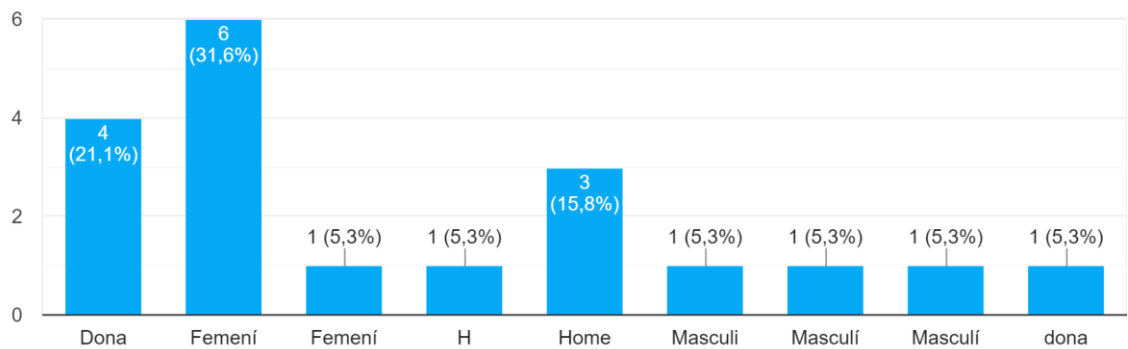
19 respostes

Pregunta 2: Gènere

Gènere

19 respostes

Pregunta 3: Què és per a tu la sexualitat?

- Moltíssimes coses. En resum, esdevé una dimensió humana que cal treballar i descobrir de manera respectuosa amb el propi cos i el dels altres.
- Diverses dimensions de la persona: sexe, gènere, identitat sexual, orientació sexual. S'experimenta amb els sentiments i la identificació de cada persona.
- Autoconeixement, plaer i aprenentatge
- Disfrutar i respectar
- ho entenc com la manera en com vius el teu plaer
- Les relacions amb els altres i amb un mateix (autoconeixement, plaer, orientació sexual, maneres de mantenir relacions sexuals, com ens relacionem amb les persones que ens atreuen sexualment) que engloba l'esfera de la reproducció humana.
- És tota la dimensió que engloba el plaer personal i compartit. Per a mi va desde com ens relacionem amb la resta fins a com ens relacionem amb nosaltres mateixes i el nostre plaer.
- Per mi la sexualitat és una celebració i una xulada quan ho faig sola, però una feinada quan és amb parella. Em costa compartir-me i mostrar-me vulnerable però poc a poc
- Tot el que engloba l'afectivitat, sexe, cos...
- Violència, vergonya
- Desenvolupament dels caràcter sexuals primaris i secundaris
- No m'ho he plantejat mai. Però considero que és quelcom que no ens hauria de definir com a persones.
- Un conjunt d'atracció intel·lectual, física i emocional envers a altres persones, autoestima cap a un mateix i plaer.
- Plaer, comunicació, confiança, intimitat, diversió, explorar, canviar, descobrir

- L'activitat que realitzem les persones per complaure'ns sexualment amb nosaltres mateixos o altres.
- Un plaer
- Tot allò que té a veure amb el sexe, identitat sexual, les relacions que van més enllà de l'amistat i la pedagogia de l'atracció
- Les relacions sexuals, l'aprenentatge de com és el nostre cos, què és el sexe i el gènere
- Tot allò que envolta qualsevol relació física entre dues persones i els sentiments o allò que sentim envers atracció cap a altres

Pregunta 4: Com has viscut la sexualitat de petita?

- A casa s'ha parlat des de ben petits de sexe, potser no explícitament de l'acte, però sí de la importància que representa per a la vida d'una persona tenir una sexualitat sana. Tot i això, personalment sempre m'ha fet un xic de vergonya parlar de la sexualitat obertament.
- A l'escola no se'n parla prou i la desconeixença provoca situacions absurdes quan els infants són petits i posteriorment quan es fan grans.
- A casa meua no he tingut problemes amb la sexualitat (ni amb la forma de vestir, ni amb el què jugava) però a l'escola potser no es vivia de forma tan natural (estereotips molt marcats, rols de gènere molt marcats, sexualitat com a tabú..)
- sense gens d'informació i amb molt tabú
- Com una cosa, no dolenta, però sí com una cosa tabú
- desconeixença, amb dubtes i poc autoconeixement / autoexploració.
- A casa era un tema bastant tabú, a l'escola era un tema on em quedava molt enrere (per por a preguntar o a que es sapigués que sabia alguna cosa fins i tot) i amb les amistats doncs em limitava a escoltar i a explorar després per mi

mateixa. Quan vaig començar a mantenir relacions, em deixava portar pel que fes l'altre, bàsicament.

- Com un tabú, tan a l'escola com a casa.
- Com una cosa dolenta i que havia d'amagar.
- Com un tema taboo, amagat i molt personal
- Tabú, no se'n parlava
- Bé
- Suposo que de manera normativa.
- No sabia el que era
- Al ser una dona, amb molts més tabús
- Es algo que va arribar ja amb època adolescent, ja que de petit no vaig rebre cap tipus d'informació rellevant.
- Com un tabú
- Estranya, experiències de tor tipus però amb poca certesa
- Força reprimida, ja que des del sistema educatiu no em van donar eines per conèixer-me a mi mateixa i relacionar-me correctament amb la sexualitat. Apreneatge autodidacta i relacional
- Rara, desconeixença completa i l'últim de la classe en començar amb la masturbació

Pregunta 5: Com vius la sexualitat avui en dia?

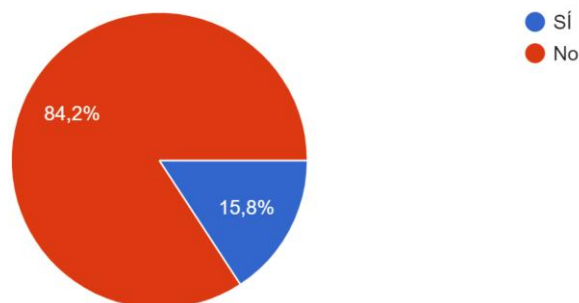
- La comparteixo de manera natural. Potser encara em queda molt camí per realitzar però puc dir que parlo de la dimensió sexual sense tan pudor com abans. Evidentment, hi ha entorns en els que em sento molt més còmode per a entaular converses d'aquest estil, però cada vegada ho faig en més àmbits.

- Tinc molt clar que cada persona és lliure de ser, sentir, comprendre, practicar i experimentar la sexualitat com la persona desitgi. La visc de manera oberta tot i que penso que hi ha molta feina a fer encara.
- compartida, sense tabú i de manera molt plaent
- Bé i obertament, encara que, amb el meu entorn proper tinc vergonya de parlar d'aquests temes, ja que, no me'n parlaven massa
- des de l'autoexploració, amb consciència i com a una cosa q ara comparteixo i abans no feia
- Avui, a nivell d'autoconeixement i relacions, sé què m'agrada, què no, com donar plaer, com rebre'l i quins límits tinc. A nivell orientació porto la bisexualitat obertament en ambients propicis però no com una carta de presentació. A més la rebo com un tema necessari del qual parlar, conèixer, debatre...que és la gran diferència a fa uns anys.
- Per sort puc compartir les meves inquietuds amb les meves amistats, i cada vegada s'ofereixen més tallers i recursos per a descobrir i explorar el mon de la sexualitat.
- Està molt present a la meva vida, i la veig com una oportunitat de treballar-me i d'estimar-me, també de gaudir
- Lliure, sense barreres per mi, però mal vist a nivell social
- Fatal
- Millor
- És una cosa que no hem plantejo gaire i no influeix en la meva vida. Segurament tinc moltes carències sobre el tema.
- Varía depenent del dia però, en general, intento ser positiva i no deixar-me portar pels estigmes.

- Encara amb més tabús dels que voldria, però també pel moment personal que visc ara. Penso que tinc les eines (gràcies a divulgadores sobre l'educació sexual) però encara em queda trencar tabús.
- De forma activa, amb mi mateix i la meva parella.
- Mes generalitzada
- Dificil, un cop descobertes les meves preferències i gustos se'm fa difícil compartir-los en acte amb altres persones
- Bé
- Segur del meu cos però sempre sorgeixen i inquietuds

Pregunta 6: Consideres que has tingut una bona educació sexual?

Consideres que has tingut una bona educació sexual?
19 respostes

Pregunta 7: Per què?

- Tot i parlar de la sexualitat sobretot amb la meva mare crec que m'han faltat versions diferents, històries diverses que vagin més enllà de la vida romàntic en parella.

- L'escola no entre en aquests terrenys i, a l'institut no recordo haver tractat gaires temes de sexualitat a excepció d'alguna xerrada sobre respecte en la sexualitat (una en recordo).
- En definitiva ha faltat materia, exemples, contingut provinent de diverses perspectives que mostressin els interessos i dubtes que sorgeixen al voltant del tema. Sobretot espais de debat i coneixença, tant del propi cos com de la dimensió sexual i el seu abast per a una vida plena.
- No pas per l'escola, sinó per què m'he informat, he llegit, he debatit, he vist sèries sobre educació sexual. Sexualitat i m'he mogut en àmbits socials on podiem parlar sobre sexualitat.
- Perquè no he tingut educació sexual, sinó que m'he informat jo mateixa i sobretot parlant amb els amics
- Al cole no vam parlar res d'això i a casa el mínim. El què sé ho he après per a mi mateixa
- pq s'ha basat en explicació bàsica dels anticonceptius. no he escoltat parlar del plaer fins que no ho he descobert ni m'he començat a formar
- Perquè ningú m'ha explicat res fins que ja estava "ficada dins el fang". Ha estat després de mantenir relacions sexuals vàries, d'haver explorat jo sola amb mi mateixa, després de confondre el que t'agradi una amiga més del compte amb què també t'agradin nois... després de tot això, que a base de juntar-me amb persones de diferents àmbits, anar a la universitat, entrar en el món de la lluita feminista activa, que he acabat sabent què és el que hi ha realment. I això hagués estat bé saber-ho una mica abans.
- Manca d'informació, tabús, estigmes, prejudicis, vergonyes, pors, manca de xarxa, etc.
- Perquè tot era tabú
- No se'm ha format ni informat en aquest àmbit

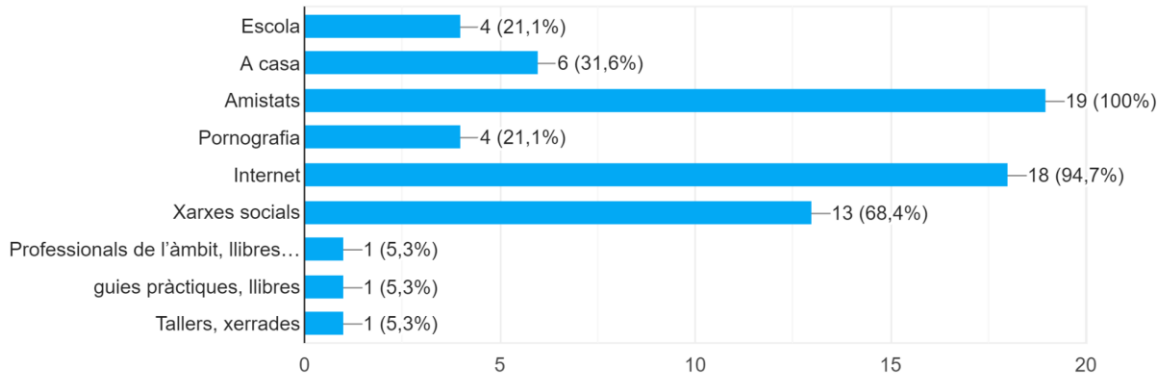

- No he rebut educació sexual, només una xerrada a 4t d'ESO sobre les malalties de transmissió sexual i els perills de la sexualitat, a més centrada 100% en relacions cis-heterosexuals
- Perquè he evitat situacions de risc
- Perquè mai se m'ha informat en profunditat sobre el tema.
- Era un tema tabú.
- En general era un tema tabú... A casa no en parlava, amb les amistats tampoc, a l'escola pràcticament tampoc (tret de les típiques xerrades enfocades al sexe des de l'heteropatriarcat i coitocentrista). I l'exemple que hi havia a la TV tampoc ajudava massa.
- L'institut on he anat era religiós i només es va tractar el tema de la sexualitat a biologia amb l'apartat dels aparells reproductors. Molt bàsic i simple.
- No he tingut mai aquesta opció de coneixement.
- Mai he tingut preguntes a les que no hagi obtingut resposta
- Perquè s'han invisibilitzat aspectes molt importants d'aquestes: relacions sexuals de risc, coneixement del propi cos, ETS, prevenció d'ETS i embarassos, menstruació
- Perquè que només t'ensenyin a posar un condó no es educar

Pregunta 8: A partir de quines fonts t'has informat sobre sexualitat?

A partir de quines fonts t'has informat sobre la sexualitat?

19 respostes

Pregunta 9: Com t'ha afectat l'educació sexual rebuda?

- He tingut la sort d'estar en cercles que es parla de manera força normalitzada de sexualitat, però em va costar mostrar el meu parer ja que de petit no vaig tenir una educació sexual potent. Sobretot amb un cert temor per la desconeixença que tenia i voltant de diversos temes.
- M'ha ajudat a mantenir una mirada oberta per molt que jo tingui la meua sexualitat definida m'ha ajudat a comprendre punts de vista i empatitzar amb la sexualitat de tothom.
- Com que gairebé no n'he rebut, puc dir que m'ha afectat de manera negativa per la desinformació
- Molta desinformació.
- amb moltes inquietuds que he hagut de resoldre de manera autònoma
- En un 0%.
- La manca d'educació sexual en un passat ha fet que hagi viscut la sexualitat de forma molt superficial, sense donar-li la importància que té i estant molt desconnectada del meu propi cos. Les primeres relacions sexuals que vaig tenir

amb una altra persona es basaven en estigmes de la pornografia. La primera vegada que em vaig masturbar no sabia que m'estava tocant ni com estimular-me.

- No m'han ensenyat res a nivell emocional, o de normalitzar coses que no es veuen en el porno i les pelis, o mil coses més que m'he hagut d'espavilar a aprendre
- Negativament de fonts desconegudes i positivament quan he escollit jo on i que buscar a fonts fiables i de confiança
- Doncs ha fet que durant molts anys la visqués amb vergonya, com un tema tabú i anormal
- M'ha fet evitar situacions de risc
- Considero que encara m'estic educant sobre el tema i em queda molt per aprendre. Però intento encarar-ho sense prejudicis que considero que és el més important.
- Negativament, ja que tota la informació que rebem era bàsicament: embarassos no desitjats, ITS, etc.
- Al ser un tema tan tabú doncs costa trencar aquesta barrera i entendre que no ha de ser un tabú. També com que se'ns n'ha parlat poc hi havia desinformació i això genera desconfiança i inseguretats.
- En tenir una imatge molt equivocada del que és realment, cada persona es un món i ho viu d'una manera diferent, a mí el que més m'ha ajudat ha sigut experimentar amb mi mateix i trobar una persona que m'aporti molta confiança amb la que puguis parlar sense tabús.
- No he tingut
- No podria fer una valoració, no puc comparar amb la situació de no haver-ne rebut

- M'ha influenciat de manera negativa, ja que he invisibilitzat aspectes molt importants
- Al principi quan et parlen del tema et sembla fàcil i sense importància però amb el temps te'n adones de totes les carències que això comporta

Pregunta 10: Creus que has trencat amb estereotips (culturals, de gènere, etc) envers la sexualitat? Quins?

- No
- Segurament el fet de parlar obertament amb les persones que tinc més a prop; amics i amigues, parella, etc. A més, considerar la sexualitat com una part important de la vida, provar coses noves en ambients íntims i de confiança. He estat educador i he procurat mostrar de manera clara la necessitat de deixar de banda certs rols patriarcals (sobretot per part dels homes) que limiten les possibilitats i enquadren les relacions sexuals en el que ensenya la pornografia.
- Sí: rols de gènere, activitat sexual, pornografia, eines de plaer, etc
- si, no vestir com s'espera d'una noia, fer les coses que em venen de gust sense importar-me el que pensin
- sí. parlar-ne obertament. Desmitificant algunes qüestions tant en homes com en les dones pq he parlat amb amistats
- La bisexualitat és encara trencadora. Manifestar obertament que la masturbació femenina existeix, sempre, també ho és. Dir "no, així no" mantenint una relació sexual, ho és. Conversar amb la parella sexual sobre com estar més còmodes, abans i després, ho és.
- Sí, moltíssims. He trancar amb la visió falocentrista i coitcentrista quan tinc relacions sexuals amb altres persones. He après que el sexe també pot ser amb una mateixa. He après i segueixo aprenent a comunicar-me amb l'altra persona.
- Suposo que follant amb ties hahahaha
- Sí, en el fet de ser bisexual

- No.
- Si, encara que siguin petits, tinc clar que les interaccions sexuals no sempre són com a Hollywood ni a nivell de plaer ni a nivell físic (Les persones no hem de ser "perfectes físicament" segons els canons de bellesa de la societat, els homes no neixen sabent, durant el sexe hi ha moltes coses que no es veuen a les pelis que passen i són perfectament normals, etc.).
- Estic en procés espero
- Realment sóc una persona molt tradicional, sí que és cert que també sóc molt obert de ment i penso que si estic a gust, no tindria cap problema en trencar amb cap barrera.
- Culturals
- No amb tots, pero si amb estereotips com el sexe anal o sexe amb homes, algunes practiques que considerava poc adequadas
- Si. No sabia dir quins
- Crec que no, com a molt veure normal diferents tipus de relacions i gèneres

4. ANNEX 4: **Autorització de les entrevistes**

El model d'autorització de les entrevistes per a garantir el consentiment de les persones entrevistades és el següent:

DOCUMENT DE CONSENTIMENT INFORMAT

El/La Sr./Sra _____ amb DNI _____ autoritza a enregistrar la seva entrevista amb la finalitat exclusiva de recollir dades per a la realització del Treball de Final de Grau de l'estudiant Ariadna Puigdomènech Ribell, amb DNI 47816735B de la Facultat d'Educació, Traducció, Esports i Psicologia.

Per la seva part, l'estudiant s'ha compromès a: “respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes; demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball; respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball; utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques i donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores

Signatura i data